

DIRVA

THE FIELD
Nr. 7
Vasario-Febr. 14, 1957
Cleveland, Ohio

Tegul kūrėjas ir jo Jūratė nuplaukia Vilniaus operon

Per savo amžiaus 60-tuosius metus kompozitorius
K. V. Banaitis užbaigė komponuoti lietuvišką
operą — Jūratę

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Dar užpėretais metais DIRVOJE teko rašyti apit kompozitoriaus Kazimiero Viktoro Banaičio kūriamą lietuvišką operą JŪRATĖ. Nebūdamas tų dalykų žinovas specialistas, o tik paprastas lietuviškos dainos, muzikos ir meno mėgėjas, tada labai domėjausi mūsų kompozitoriaus sumanymais, jei taip galima pasakyti, iš kitos pusės...

Kompozitorius K. V. Banaitis atvyko Amerikon iš tremties nebe savo jaunystės amžiuje ir ne su geležine sveikata. Čia jam įsikūrimas ir išsilaikymas buvo sunkesnis, nei daugeliui kitų. Įsikūręs Brooklyne, jis tačiau tuoj atėjo su savo kompetetinga talka lietuviškos dainos ir muzikos gyvenimui. Operetės choras, Aidų oktetas buvo jo lavinami, o netrukus atidarė ir savo muzikos studiją. O už vis gražiausia gal buvo tai, kad kompozitorius pasiryžo įgyvendinti savo jau senesnę svajonę — parašyti stambią lietuvišką operą JŪRATĖ.

Tokiam dideliui darbiui nebuvę sąlygų, pragyvenimo lėšų, ką visą dar sunkino pablogėjusi sveikata. Tada amžinos atminties Ksaverio Strumskio iniciatyvos paraginti, mes keliolika tautiečių buvom susirūpinę nors kiek kompozitoriui padėti. Steigėme tokį neva "lietuviškos operos fondą" tikslu padėti operos kūrėjui rasti daugiau laiko ir galimybių savo kūriniui tęsti ir užbaigti.

Mūsų sumanymas neįsigyvendino labai sklandžiai. Pradžioje rėmėjų buvo daugiau ir punktualesnių, vėliau jie mažėjo, kol Arabų vadų lankymasis Washingtone neliks be pėdsakų. Pirmiausia atstatys tenykščią lygsvarę, kurią verždamiesi Maskvos komunistai buvo suardę.

Irako sosto įpėdinis Abdul Ilah ir Saudi Arabijos karalius Ibn Saud Washingtone.

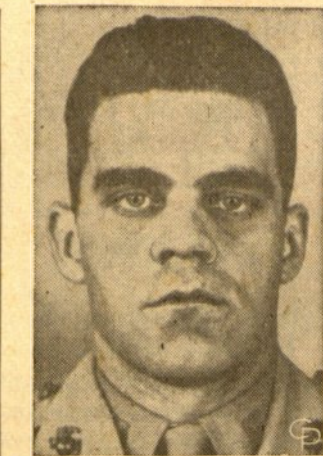
Prezidentas Eisenhoweris tariasi su Lebanono užsienio reikalų ministru Charles Malik.

pagaliau, dar operos visai neužbaigus, jų belikė vienas kitas...

Jeigu Jūratės sukūrimas būtų buvęs surištas tik su tuo vienu mūsų fondu, greičiausia ši lietuviškoji jūros deivė niekad nebūtų išplaukusi į paviršių. Čia viską nulėmė paties kompozitoriaus valia, ryžtingumas ir pasiaukojimas. Jis užsispyrė, kūrė toliau, nežiūrėdamas vargo ir sveikatos kliūčių. Ir pernai užbaigė savo operą, — jeigu labai neklystu, pirmą ir vienintelę lietuvišką operą, sukurta šio pokario tremtyje. Liko dar laikas užbaigti operos orkestracijoje, ką kompozitorius yra pasiryžęs toliau tęsti, kiek leis laikas ir sveikata.

Idomu pažymėti, kad K. V. Banaitis savo pagrindinį operos darbą užėmė 1956 metais. Jo gyvenime tai buvo sukaktuviniai metai, ir dargi, kaip neseniai patyriau — dvigubai sukaktuviniai metai.

Kaip Lietuvių Enciklopedija rašo, K. V. Banaitis yra gimęs 1896 metais, šakių aps., Sintauties Ksaverio Strumskio iniciatyvos paraginti, mes keliolika tautiečių buvom susirūpinę nors kiek kompozitoriui padėti. Steigėme tokį neva "lietuviškos operos fondą" tikslu padėti operos kūrėjui rasti daugiau laiko ir galimybių savo kūriniui tęsti ir užbaigti.

Capt. Paul R. Uffelman

Lt. William S. Lewis

Du JAV karo atstovai Maskvoje — kapitonas P. L. Uffelman ir leitenantas W. S. Lewis, apkalinti šnionažu ir iš Maskvos išprašyti. Tai Maskvos kerštas už suimtus jų šnipus New Yorke.

vieną šimtą savaip harmonizuotų lietuviškų liaudies dainų, kurias ir šandien po Ameriką dainuoja mūsų chorai ar solistai. Kokią gilią vagą kompozitorius Banaitis yra išvaręs lietuviškoje muzikoje per savo 60 metų išgyventą amžių, rimčiau galėtų pasakyti tik specialistai ir lietuviškos muzikos žinovai, kaip prof. Žilevičius ir kiti.

Pravažiuojant pro Brooklyną, man teko dar patirti, kad pernai mūsų kompozitoriui suėjo ir kita sukaktis — keturius dešimtys metų nuo muzikinės kūrybos darbo pradžios. Tai buvo 1918 metai Kaune... Tada Lietuva buvo vokiečių kaizerio armijos okupuota. Jaunutis Banaitis tada Kauno teatre suruošė savo pirmąjį didesnį lietuviškos muzikos koncertą, kurį labai gražiai ir prielankiai įvertino net tuometinė vokiečių karinė spauda.

V. K. Banaičio kūryba, darbai ir nuopelnai lietuviškajai kultūrai, jo dvigubos sukakties proga, deja, buvo per mažai prisiminti ir įvertinti Amerikos lietuvių spaudoje. Berods, vienas komp. V. Jakubėnas iš Chicagos tėra apie tai paskelbęs ilgesnį rašinį. Šiaip mūsų spaudoje teko užtikti tik smulkių kronikinių pranešimų, o kaikiuriuose laikraščiuose ir visai nieko.

Neatkreipimas prideramo dėmesio į tokius reikalus yra skriauda ir Banaičiui, ir lietuvių kultūros gyvenimui. Vien čia Jungtinėse Valstybėse turime eilę jaunų lietuvių muzikų, kurių dalis dirba savo srityje, o kiti bent iš dalies savo srityje, kaip vargonininkai ar panašiai, — ir ne vienas iš jų yra buvęs kompozitoriaus Banaičio mokiniai. Jų pareiga buvo, kaip geresnių dalyko žinovų, šių sukakčių proga gausiau atsiliepti ir mūsų visuomenei išaiškinti Banaičio vertę ir įnašus Lietuvos muzikiniam menui.

Iš seno žinau, kad čia yra amžina bėda ir toks jau lietuviškos spaudos vargas. Joje išgarbina, ir padanges iškelia ne kar-

LIETUVA — ŠVENČIAUSIAS VARDAS

(Praėjus 105 metams nuo
Dr. Jono Basanavičiaus
gimimo ir 30 metų nuo
jo mirties)

Buvo ir bus žmonių, kurie niekad nemirs. Žiūrėk, nueis į kapus procesijos su juodomis vėliavomis, bažnyčių tarnai, artimieji ir draugai sakys gaudžius atsisveikinimo žodžius, žemėmis užvers pagarbai nuneštą karstą, vienok jie niekad nebus palaidoti. Jie liks gyvi, nes jų darbai visad prasiimu pro laiko užtvaras, stebins, trauks ir įpareigos sekti jų pėdomis.

Ir daktaras Jonas Basanavičius, šviesi praėjusio ir šio šimtmečio asmenybė, labai daug gero padariusi iš prie spaudos miego keliant mūsų tautą, ją vedant į nepriklausomą gyvenimą ir to gyvenimo sulaukus ją stiprinant, savo darbais pelnėsi amžinos lietuvių tautos atminties, pagarbos ir sekmo.

Daktaras Jonas Basanavičius buvo gimęs 1851 metais lapkričio mėn. 23 d. Ožkabaliuose, Vilkaviškio apskrityje. Taigi nuo jo gimimo jau praėjo daugiau 105 metai. Palyginti, kad ir daug ligų paklės, išgyveno netrupą gyvenimą (85 metus). Šiame, mums švenčiant Vasario šešioliktąją, drauge pagarbiai prisimenama ir daktaro Jono Basanavičiaus 30 metų mirties sukaktis. Visą gyvenimą dirbęs laisvei, Lietuvos laisvės dienoje yra baigęs ir šios žemės kelionę — 1927 m. vasario 16 d. Vilniuje.

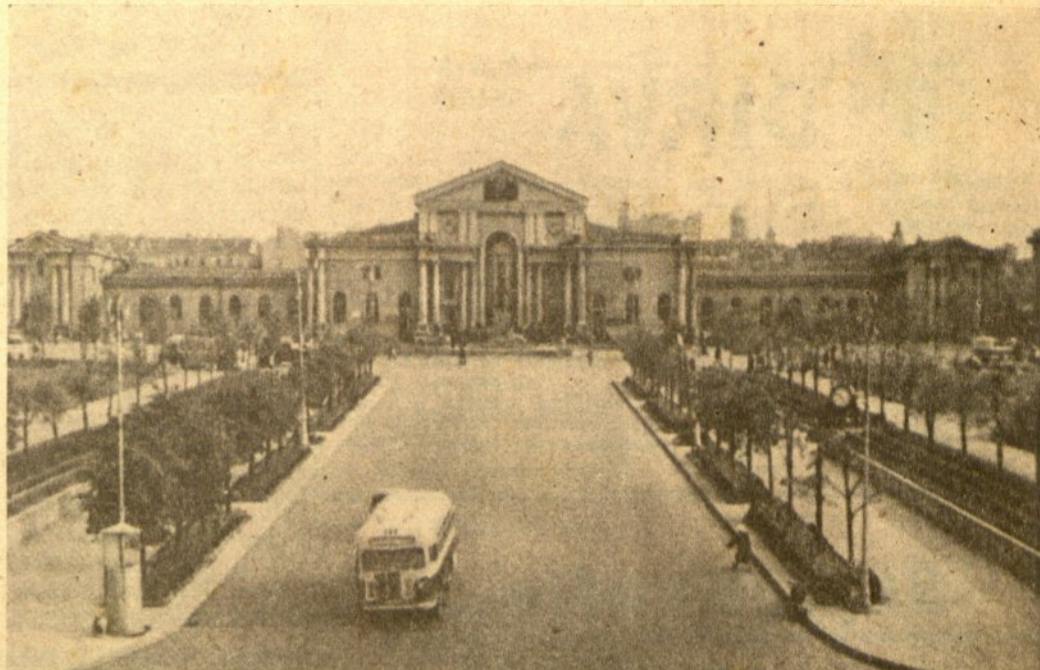
Daktaras Jonas Basanavičius vadinamas tautos patriarchy, mūsų nepriklausomo gyvenimo tėvu, didžiųjų laisvės kovotoju. Tuos vardus jam pilnai suteikia jau vien tik Aušros laikraščio įsteigimas ir jos redagavimas. O kur kiti gausūs Dr. Jono Basanavičiaus darbai — romantizmo per sunkti lietuvių tautos kėlimo rašalai, priešpaudos dulkėms apnešto lietuvių vedimas į savarankišką laisvės kelią.

Daktaras Jonas Basanavičius buvo priverstas daug metų gyventi svetimuose kraštuose. Jo darbų odisėja, kad ir kitur gyvenant, vis buvo su rišta su laisvės siekimu. Ne tik savajai tautai, bet ir kitiems skynė laisvės kelią. Ir mums, dabar, keliaujant per svetimas žemes, daktaro J. Basanavičiaus pavyzdys nuolat atsimerintinas.

Daktaro Jono Basanavičiaus palaikai likę mūsų sostinės Vilniaus Rasų kapuose. Ten priešpaukš nešdamas lietuvis dažnai pro jo kapą praeina stiprybės ieškodamas. O praėjusių Vėlinių šventėse, prie jo kapo susirinkę šimtai geriausių mūsų jaunuolių, atnaujinę priesaiką kovoti dėl laisvės.

Atnaujinkim ir mes visi, kuriems Lietuva tebėra pats švenčiausias vardas!

tą tokius reikalus, kurie iš tikrųjų tėra smulkūs ar surišti tik su kokia vienkartinė tūlo asmens auka laikraščiu, bet pamirštame pagrindinius dalykus ir asmenis. Man labai gerai suprantamos tokios mūsų laikraščių leidėjų laikysenos prieštastys, ta-

Lietuvos valstybės sostinėje Vilniuje, kad ir labai lėtais žingsniais, okupantai vykdo kai kuriuos būtinus pertvarkymus. Karo metu sudaužyta Vilniaus centrinė geležinkelio stotis pertvarkyta ir dabar taip atrodo.

VISAM PASAULY

Pasitarimai su prancūzais
ir anglais

Prezidentas Eisenhoweris su Prancūzijos ministru pirmininku G. Mollet susitiks Washingtone vasario mėn. 26-27 dienomis.

Su Anglijos ministru pirmininku MacMillanu tarsis Bermudoje kovo mėn. 21-24 dienomis.

Europos politikai kiek nustebę, kad trys didieji nesusitinka vienu metu.

Matyt, JAV pirmiausia nori aptarti kiekvieną kraštą liečiančius klausimus, kad vėliau galėtų priėti prie bendrųjų problemų sprendimo.

Mirė Vengrijos regentas Horthy

Portugalijoje, eidamas 88 metus, vasario mėn. 9 d. mirė buvęs Vengrijos regentas admiralas Horthy. Vengrijos valdžios priekyje išbuvęs nuo 1920 iki 1944 metų. Jo mirties priežastis buvusi tik senyvas amžius ir didelis rūpestis dėl paskutiniųjų įvykių Vengrijoje.

čia žinome, kad ne viskas priklauso vien nuo leidėjų. Laikraščiai bus pilnesni ir rimtesni, jei bendradarbiai iš šalies jiems suteiksime talką.

K. V. Banaičio opera Jūratė man visada buvo arti širdies, ir tuo klausimu pora ar daugiau kartų rašiau net mūsų laikraščiuose. O kai opera arti širdies, tai ir jos kūrėjas negalėjo būti labai toli.

Vis įdomiausia, kaip kompozitoriui sekasi jo darbas ir koks jo gyvenimas. Visada gaudavau žinių, kad darbas sekasi, bet gyvenimas nebuvo toks, koks priderėtų.

Kompozitorių kankino artritas, kitos ligos, pagaliau prisidėjo ir širdies negalavimai. Jis turėjo sulėtinti savo darbų įtamą. Žiemos metu šaltas ir drėgnas butas pastaruoju metu buvo pagerintas. Kompozitorius lengviau gali verstis savo muzikos pamokomis, bet baigti operos orkestraciją stinga sąlygų ir jėgų. Jis tikisi tai galutinai užbaigti, per daug neskubėdamas, nes šiaip ar taip, operai pastatyti dabar dar nebūtų nei reikiamų lėšų, nei gal artistinio personalo.

Man tačiau smagu, kad savo didįjį, gal patį stambiausiąjį muzikinį darbą kompozitorius K. V. Banaitis galėjo Amerikoje pristatyti arti prie pabaigos. Liūdžiū, kad mes jam nepadėjome tiek, kiek turėjome ir būtume galėję padėti. Bet dar ne vėlu...

O tuo tarpu pasidžiaukime jo našiais kūrybiniais darbais ir pasveikinkime kompozitorių, sulaukusį šešiasdešimtmečio. Palinkėkime, prie savo muzikinės kūrybos keturių dešimtmečių, prijungti dar daug naujų vaisių metų, kol ateis Lietuvai laisvės amžius, o su juo pats kompozitorius ir Jūratė vėl nuplauks į Vilniaus operą.

delis rūpestis dėl paskutiniųjų įvykių Vengrijoje.

Antrajam pasauliniam karui įsiliepsnojus, Vengrija buvo vienišas nedidelių kraštų, kurie prisijungė prie vadinamosios ašies politikos. Bet kada Hitleris spaudė vengrus įsijungti į aktyvią kovą, Horthy pasipriešino, neteko vokiečių malonės ir iš Vengrijos buvo išvežtas į Weilheimo pilį, Vokietijoje. Čia jį 1945 metais amerikiečiai ir išlaisvino.

Komunistai stengėsi Horthy išgauti ir teisti kaip karo nusikaltėlį, bet tų kaltinimų nebuvo paisoma ir Horthy apsigyveno Portugalijoje. Čia ir leido tremties dienas. Mirė savo žmonos, sūnaus ir marčios globojamas.

Vokietijos socialdemokratų vadas

Ollenhaueris atvyksta dviejų savaitių vizitui į JAV. Taip pat lankysis ir Kanadoje.

Ollenhaueris, jei per ateinančius rinkimus Vokietijoje krikščionys demokratai pralaimėtų, neabejotinai atsistotų Adenauerio vietoje ir sudarytų Vakarų Vokietijos vyriausybę. Dėl tos priežasties Ollenhauerio vizitui skiriama nemažai dėmesio.

Iš Vengrijos įtakingų komunistų gauta žinių, kad buvęs min. pirm. Nagy, dabar laikomas Rumunijoje, greit būsiąs teisiamas dabartinio Vengrijos režimo teismo.

Maskva kiek susirūpino, kad Anglijos Macmillanas atsisakė nuo sutarto vizito Maskvoje. Bulganas atsinešė naują kvietimą Maskvą aplankyti, kad ir vėliau.

Maršalas Žukovas, tariamas Prezidento Eisenhowerio draugas, Eisenhowerio doktriną išvadino dideliu žingsniu į karą.

Turkijos ministeris pirmininkas pareiškė, kad kiekvienas graikų neapgalvotas šūvis Kipro saloje, yra naujas pleištas į vakariečių vienybę ir didelis Maskvos džiaugsmas.

Izraelis, negavęs garantijų, kad susisiekimas bus laisvas ir iš Egipto pusės nebus užpuolimų, nesutinka pasitraukti iš užimtųjų sričių. Arabai organizuoja ekonominę blokadą. J. T. pačios nežino ką daryti. Sankcijas Izraeliui nesunku pritaikyti, bet Maskva dėl Vengrijos įvykių taip pat neklaušė, o sankcijų nebuvo taikyta. Pačiam Izraeliui eina demonstracijos nepasiduoti...

Anglijos laikraščiai paskelbė paneigimus, kad tarp karalienės Elzbiotos ir jos vyro Pilypo esanti šeimos nesantaika.

Prancūzija ir Rusija pasirašė trijų metų prekybinę sutartį. Prekybinis objektas 274 milijonai dolerių. Tai pirmas Rusijos susitarimas po Vengrijos įvykių, nes daugelis kraštų kol kas vengia bet kokių naujų ryšių su Maskva.

SIEMETĖ ŽIEMA LIETUVOJE ŠVELNI

ir iki šio mėnesio pradžios dar nebuvo pasitaikę ilgesnių šalčių. Tik vieną dieną temperatūra buvo nukritusi iki — 15 C.

Didesnis sniego kiekis buvo iškritęs tik per Kalėdas, bet ir tai nesilaikė. Po truputį pasniga dažnokai, bet tuoj ir vėl nutirpsta.

Nemunas pirmą sykį išėjo sausio mėn. 9 d.

Praėjusiais metais žiema Lietuvoje buvo labai gili. Temperatūra buvo nukritusi iki — 40 C. Išėjo labai daug vaisinių ir šiaip jautresnių miško medžių.

Ohio valstybės gubernatoriaus W. O'Neill išleistoji proklamacija švenčiant Vasario 16-ąją

PROCLAMATION
LITHUANIAN
INDEPENDENCE DAY
FEBRUARY 16, 1957

WHEREAS, February 16, 1957 marks the thirty-ninth anniversary of the Independence of the Republic of Lithuania, which was first recognised by the United States of America; and

WHEREAS, the occupation of Lithuania by the powerful and ruthless forces of the Soviet Union has resulted in the arrest, trial and death of many of its citizens, without any due process of law and without any concept of the principles of freedom and liberty; and

WHEREAS, this anniversary is an occasion of importance to Americans of Lithuanian origin in whose hearts there burns brightly the light of hope that Lithuania eventually will be restored to its former place among the independent nations of the world.

NOW, THEREFORE, I, C. William O'Neill, Governor of the State of Ohio, do hereby proclaim Saturday, February 16, 1957 as LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY in Ohio, and I do sincerely urge, not only their kinsmen in the free world, but all of our citizens to extend recognition to our suffering friends in Lithuania, and beseech God to look with favor upon this proud nation and strike the chains of tyranny which bind them.

IN TESTIMONY WHEREOF, I have hereunto subscribed my name and caused the Great Seal of the State of Ohio to be affixed at Columbus, this 1st day of February, in the Year of Our Lord, One Thousand Nine Hundred and Fifty-seven.

C. William O'Neill
Governor

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIUS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D. J. (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Minime Vasario šešioliktąją, laisvą Lietuvos valstybės gyvenimą, mūsų tautos pastangas veržtis platyn ir aukštyn, tvirtintis savojų žemėj.

Tą šventę minime visi: laisvuose kraštuose išsibarstę, vergijos jungą Rusijos platybėse nešdami ir persekiojimus kentėdami pačioj savo tėvynėje.

Tą dieną visi jungiamės, visi ilginės laisvės, visi ryštamės atiduoti naują ir didesnę duoklę, kad tik vergijos pačiai truktų ir laisvė prisikeltų.

Lietuva — tu aukštinė mūsų gyvenimo pakrantė, į kurią, kaip kęs begyvendami, sukame savo svajonių bures. Duok Dieve, kad mes patys dirbdami ir kitus į darbą įtraukdami, ir išilgtų dienų greičiau susilauktume.

Vasario šešioliktoji yra mūsų laisvės žibutis. Kol jis įsižiebė, daug mūsų tautos moterų ir vyrųėjo į tremtį, kanda ir mirtį. Ir dabar, kada piktoji pavergimo jėga iš mūsų rankų ir širdžių nori tą laisvės žibutį išmesti ir sunaikinti, mūsų seserys ir broliai išina tremtiniais, miršta karžyvais, bet jo neišsižada.

Seną arabų legendą sako, kad kraujuje išauga pačios gražiausios ir niekad nenuvystančios gėlės. Iš kraujo aukos prisikels ir mūsų laisvė.

Tikėkim, dirbkim, kovokim ir tikrai, laimėsime!

Vakary korespondentai praneša, kad stebėdami pokarinį Berlyną atsisatymą ir architektų rūpesti planuoti tolimai ateičiai, matą tą miestą augant pačiu moderniausia Europoje.

Kaip žinia, Berlynas 1939 metais turėjo 4,339,000 gyventojų. Karo metu buvo paverstas griuvėsiais, nes kovos dėl Berlyno buvo ilgos ir žiaurios. Labai didelę dalį Berlyno sugriovė vakariečių aviacija.

Berlynas, greičiausia buvo taip smarkiai puolamas ne tik todėl, kad jis buvo Vokietijos sostinė, bet greičiausia todėl, kad Berlyne buvo didžiausias Vokietijos pramonės telkinys. Čia buvo labai didelės geležies, elektrotechnikos, optikos, baldų, popierio, dirbtinio šilko ir kt. šakų pramonė.

Kada Berlynas buvo dar pačiame žydėjime ir Hitlerio galybės metuose, šių eilučių rašytojui, su kitų kraštų laikraštininkais, teko keliauti po Vokietiją ir matyti ministerio Sphero žinioje planuojamą naująjį Berlyną. Visas Berlynas buvo perplanuojamas, buvo dirbami brangūs namų manikėnai net išsisoms gatvėms. Žodžiu, tada Berlynas buvo statomas ant popierio.

Šių eilučių autorius tada, proga esant, paklausė, iš kur Vokietija gausianti tokias dideles sumas ir darbo jėgą viso miesto greitai perstatymui. Tada buvo atsakyta, kad viskas savaime ateis Vokietijai karą laimėjus. O kad karas bus laimėtas, nesą jokių abejojimų...

Tokią pasikalbėjimui einant, tada galvojau, kad gal ir man pačiam ir kitiems lietuviams, teks kada nors su kastuvu vaikš-

čioti po Berlyną ir jį naujai perstatant dirbti. Aišku, kad visi nugalėtieji, ten būtų palikę savo duoklę.

Mane likimas buvo nuvedęs, po suėmimo tuometinių Vliko narių, su kastuvu atstatyti vakariečių griaujamą Vokietiją. Jau buvome, kaip kaliniai, ir patį Berlyną pasiekę. Tik karo fronto nuolatinis spaudimas mus toliau nuo Berlyno nustumė. Taip ir neteko su kastuvu Berlyno kelti iš griuvėsijų...

Likimas iš vokiečių taip pasiuko, kad Berlynas karo aplinkybėse virto griuvėsijų krūvomis ir jiems patiems jį reikia naujam gyvenimui prikelti. Neturiu žinių, ar Berlyną dabar atstato tokį, kokį buvo Hitlerio laikais suplanavę architektai, ar jis kiek kulesniu užsimojimu iš naujo statomas. Sakau iš naujo, nes senasis Berlynas buvo virtęs smėliškais griuvėsiais.

Dabar Berlynas, kad ir į keturius sektorius sukarpytas, atgauna prieškarinį gyventojų skaičių. Po karo ten gyventojų buvo likę mažiau kaip pusė. Jau 1950 metais Berlynas turėjo 3,320,000 gyventojų.

Daugiausia dabar Berlynas kenčia dėl sovietinio apsupimo ir saugliavimo. Kaip žinia, sovietiniam sektoriuje yra beveik pusė visų Berlyno gyventojų. Visi trys vakariečiai sąjungininkai kontroliuoja likusę pusę Berlyno.

Ta likusioji pusė ir gyvena laisvą gyvenimą, joje ir eina tas moderniausias Berlyno atstatymas. Rusiškajam sektoriuje gyvenimas tik vėžio žingsniu stūmiasi pirmyn ir jo atstatymas kol kas negali rasti jokio dėmesio.

Deja, moderniausias vokiečių miestas kyla pačių vokiečių rankų keliama. Svajonės, kad jį išskels įvairių tautų nugalėtieji — sudužusios.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RRepublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Šeštadienį, tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. oficio EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

PILIETYS EGA MINAI

Klausimai — atsakymai
ilustruoti braižiniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygu platintojus.
"Dirvos" admin., 1272 E. 71 St.
Cleveland 3, Ohio ir pas autorių.

D. Klinga, 496 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.

KAS ir KUR

• Iš Vokietijos praneša, kad ši mėnesį į JAV emigruoja VLIKo bendradarbiai ir tarnautojai: A. Pauliukonis, J. Jakstys ir I. Šeškaitė. Emigracijai pasiruošęs ir M. Krupavičius. Taip pat būk greit emigruojas ir Levas Prapuolenis.

• Pasirodė naujas Lituanus žurnalo numeris. Jame rašo Jurgis Budzeika, Zenonas Ivinskis, Leonardas Šimutis, Stepas Vykinas, Paulius Jurkus, Ina Čepėnaitė ir Kęstutis Čerkelinas. Numeris iliustruotas dail. A. Galdiko kūrniais, skoningai išleistas. Tai labai gražus mūsų studentų pastangų vaisius.

• Jonas Juodvalkis iš Vokietijos atvyko į JAV ir apsigyveno Rochesterio lietuvių kolonijoje.

• Atsiųsta paminėti Petro Sagatos, eiliumi kūrėnėliai "Saulėleidyžio Spinduliuose". Išleido pats autorius, kurio adresas toks: P. Sagatas, General Delivery, Vista, Cal. Iliustruota Jono Tričio. 94 psl., kaina nepažymėta.

Petras Sagatas iš profesijos sodininkas, gimęs 1882 metais, į JAV atvykęs 1913 metais. Apie save labai įdomiai rašo sakdamas: "Manieji eilėraščiai prašosi atleidimo. Esu tik eilaviu nuodėmę papildęs, sodininkas. Ne kiekviename krašte gelės vienodai žydi, ne visur jos ir panašiai kvepia. Toks tebūnie manasis pasiteisinimas dėl šio rinkinio. Dėl jo viešumon pasirodymo kalta Lietuvos meilė ir prie gelijų bei medžių ilgametis prisirišimas. Kas be nuodėmės, meskit į sodininkų akmenį."

• Detroito Vasario 16-osios minėjimas rengiamas vasario mėn. 17 d. Western High School Auditorijoje.

• Skautų Brolijos Užsienio Skyrus yra numatęs išleisti anglų kalba leidinį apie lietuvių skautus kankinius.

• Detroito Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba kviečia detroitiečius įsijungti į tautinių šokių grupę. JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė sparsčiai artėja.

Tautinių šokių grupės vyresniųjų sekcijai vadovauja Galina Gobienė. Jaunesniųjų sekcijai vadovauja Aldona Rastenytė. Virš 18 metų turį šokėjai registruojas pas vyresniųjų vadovę, gi jaunesni kaip 18 metų — pas jaunesniųjų vadovę.

• Argentinos respublikos prezidento biure dirba ir jauna lietu-

MARGUTIS

vra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIO metinė prenumerata \$3.00.

Margutis adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

O VIŠGI VERTA

ir tikrai neturėsite nuostolio, jeigu susipažinsite su paskutinėmis naujienomis. Tai yra sekandios prekės, kurios pralenkia visas kitas gerumu ir pigumu.

RASOMOS MASINELĖS kainos nuo \$60.00.

LAIKRODŽIAI šveicarij ir kitų firmų nuo \$10.00.

FOTO APARATAI vokiečių ir kitų fabriku nuo \$15.00.

PLUNKSNAKOČIAI 14 kt. aukso garantija, 10 nuo \$7.50.

RADIJO aparatai, su kuriais girdima beveik visos pasaulio šalys, žinoma ir iš VILNIAUS transliacijos, nuo \$45.00.

VAIKAMS vežimėliai, reto gražumo sportinis ir nesportinis lauge, vokiečių ir austrių firmų, kainos nuo \$40.00.

KATALOGAS išleistas, kuriame rasite lietuviškas plokšteles su 300 pavadinimų Kipro PÉTRAUSKO, KUTKAUSKO, ŠABANIAUSKO, DVARIONO, GRAUŽINIO, BICKIENES ir kitų dainininkų įdainuotas.

GAIDAS, KNYGAS, TAUTINIUS drabužius ir kitus lietu-

meno kūrinius. Visko suminėti šiame trumpame rašinėlyje įėjmanoma.

Ką bepirktumėte pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill., Telef. YA 7-0677.

P. S. Prekės siunčiamos į visus pasaulio kraštus.

vė N. M. Redanskaitė. Netekusi tėvų, ji atsidūrė prieglaudoje, bet, baigdamą šešių skyrių mokyklą, laimėjo pavyzdgingiausios mokinės diplomą, kurį jai iškilmingai įteikė pats švietimo ministeris.

• Ieškoma Adelė Žiburienė-Čižauskaitė, kilusi iš Garšvinių kaimo, Vilkaviškio v. ir apskr. Ieško brolio šeima. Pranešti "Dirvai".

• Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo Valdyba yra nutarusi įteikti vienam labai žymiam Amerikos asmeniui lietuvių dailininko nupieštą paveikslą, kuris vaizduotų lietuvių bėgimą iš savo Tėvynės nuo komunistų persekiojimo.

Paveikslas dydis apie šešios pėdos ilgio ir maždaug tokio pat pločio. Atlyginimas pagal paveikslą vertė ir susitarimą.

Lietuviai dailininkai su pasiūlymais prašomi kreiptis į BALF centrą, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

TORONTO

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 16-sios akto ir dr. J. Basanavičiaus mirties 30 metų sukakties vėjas minėjimas įvyks š. m. vasario 16 d. 7 val. 30 min. vak., liet. evangelikų parapijos salėje, 1424 Davenport Rd. (kampus Davenport-Dufferin).

Ižanginę kalbą pasakys gen. konsulas min. V. Gylis. Po to kalbės Lietuvos Laisvės Komiteto narys dr. B. Nemickas ir P. Budreika.

Meninę dalį atliks sol. A. Paulionis akomponuojant muz. St. Gailevičiui.

Aukojama prie įėjimo laisvu pasirinkimu: Lietuvos Nepriklausomybės Fondui, Tautos Fondui ar Vasario 16 d. gimnazijai.

L. N. T. Toronto Komitetas

DETROIT

KONCERTAS — ŠIUPINYS VASARIO 16 GIMNAZIJAI PAREMTI

Kovo 2 d., šeštadienį, 7 val. vak. Hispanos Unidos patalpose Lietuvių Bendruomenės pastangomis rengiamas koncertas-šiu-pinys, kurio pelnas skiriamas Vasario 16 Gimnazijai.

Žiūgu, kad Detroito lietuvių visuomėt buvo įsitraukęs Vasario 16 Gimnazijos ekonominiams vargams ir savo aukomis, tikrai padėjo užkūsti vieną kitą spragą. Rengėjai tikisi, kad ir ši kartą mes parodysim savo širdį bei žmogiškumą ir gausiai dalyvausime šiame koncerte.

Koncerto programa įvairi ir įdomi. Vietoj vieno išpildyto ar kolektyvo, šikart bus atskirų dalykų šiu-pinys, kurio bene svarbiausiu jungikliu yra tik tai, kad visi dalyviai yra lietuvių.

Koncerto programa įvairi ir įdomi. Vietoj vieno išpildyto ar kolektyvo, šikart bus atskirų dalykų šiu-pinys, kurio bene svarbiausiu jungikliu yra tik tai, kad visi dalyviai yra lietuvių.

išpildytojai yra detroitiečiai. Tokiu būdu šis koncertas apjungs daugiau ar mažiau išsamų mūsų kolonijos scenos darbuotojų skaičių. Tad iš koncerto ir bus galima spręsti apie mūsų pačių brandumą.

Programoje dalyvauja: Aleksas Gubilas, Vyt. Ogilvis, Gr. Menėnaitė, J. Miltakytė, L. Mingėlaitė, Ald. Rastenytė, Alb. Matėika, Pr. Zaranka, Just. Pusdešris. Programai vadovauja Just. Pusdešris, o pranešinėja Vyt. Ogilvis.

Pasibaigus koncertui, įvyks smagūs šokiai ir veiks turtingas bufetas. Proga įsidėmėta — jog tai ir bus Užgavėnių Vakaras. SS

HARTFORD

TMD SUSIRINKIMAS IR SIEMETĖ VEIKLA

TMD nariai turėjo susirinkimą 6 d. klubo rūmose. Atsilankė vos apie pusė narių, nes kai kurie naktimis dirba, kiti Floridoje atostogauja. Susirinkusieji išrinko 1957 metų valdybą, tikriau sakant, užtvirtino senąją vienbalsiai. O kas gi geriau mums vadovauts? — tarė viena maloni ponija. Bėda, niekas nenori pareigų.

1956 m. neįvykdytas TMD įkūrimo 60 metų sukakties minėjimas dėl negavimo salės. Dabar, šimtmet bus rengiamas minėjimas su menine programa ir paskaita. Taipgi, nutarta ir valdybą paversta surengti nors dvi arbatėlės su paskaitomis. Pirm. p. W. M. Chase pasiūlius vicepirmininko p. Strado išskeltą mintį, kad reikėtų papildyti miesto naujoje bibliotekoje lietuvių literatūros skyrių, apkalbėjus — nutarta sumanyti įvykdyti. Tai visa šio sezono veikla.

Ir ko daugiau besitikėti? Kitose draugijose dar mažiau kultūrinės veiklos matome! — pareiškė p. J. Baltulionis. Senieji lietuvinai kas mėnesį iškeliaują į amžinastį, retėja eilės senosios kartos lietuvių ir veikėjų.

Sekr. inž. p. Justas Guntulis pranešė, kad į TMD Centrą paryšta už 1956 m. \$45.60; Prof. M. Biržiškos sušelpimui \$50.00 ir kasoje yra \$50.00. Žodžiu, 1956 m. nebuvo tiek sekmingi, pramogos davė kartais defecitus vietoje pelno.

Dr. Sruogienės knyga — Lietuvos Istoriją užsisakė būrelis narių, bet gi platintojų nelengva surasti. Buvo kalbama apie medžiagą ruošiamai naujajai knygai, deja, koki daviniai bus iš kalbų, ateitis viską pasakys.

—VČ

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Hartfordo skyrius vasario mėn. 24 d. 3 v. po pietų lietuvių parapijos mokyklos salėje rengia Vasario 16 minėjimą. Be kitų minėjime dalyvaus ir JAV kongresmanas, kuris ta proga pažadėjo pasakyti ir atitinkamą kalbą.

Meninėje dalyje pasirodys vyrų choras ir šeštadieninės mokyklos mokiniai su tikrai puikiu patriotiniu vaidinimu.

Tikimės, kad ir šiame vietoje ir netolimų apylinkių lietuvių gausiai minėjime dalyvaus.

J. B.

WATERBURY STUDENTŲ KONCERTAS

Pirmą kartą Waterburio ir apylinkės lietuvių turės malonią progą išgirsti penkis jaunosios kartos menininkus: Audronę Gaigalaite, Darių Lapinską ir Herkulį Strolia. Jiems akomponuos Diana Papievytė ir Vytautas Strolia.

Šis koncertas bus ne tik pirmasis šiais metais lietuvių tarpe, bet ir pirmasis koncertas, kuris yra rengiamas Waterburio Studentų Skyriaus. Rengėjai sukvietė net penkis menininkus iš

studentų tarpo, kurie iki šiol yra spėję pasireikšti ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe.

Atsilankę išgirs Audronę Gaigalaite, kuri išpildys lietuvių ir kitataučių kompozitorių dainas ir arijas; išgirs Darių Lapinską, kuris pianinu išpildys savo kompozicijas. Taip pat išgirs Herkulį Strolia — smuikininą, išpildantį pasaulinio masto kompozitorių kūrinius.

Rengėjai tikisi, kad waterburiečiai ir kaimynai (hartfordiečiai, newhaveniečiai ir kit.) pasinaudos šia proga atsilankydami į šį šaunų koncertą įvykstantį šio mėn. vasario 23 d., 1:30 Green St., klubo salėje 5 val.

Alg. Žemaitis

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvis patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų-Lietuvių k. žodynas	4.00	Milžino pauksmė	2.50
V. Baravykas		Balys Sruoga	
Anglų kalbos skaitymas	2.00	Medžio Drožiniai gimt.	
V. Minkūnas		kraštui atsiminti	
Aukso kirvis	2.50	Ign. Končius	5.00
Juozas Svaistas		Moters širdis	
Altoriai šešėly	6.00	Gay de Maupassant	2.60
Putinas		Naktys Karališkuose	
Anapus teisybės	2.20	L. Dovydenas	2.00
A. Gustaitis		Ora pro nobis	
Aštuoni lapai	3.50	J. Gliuda	4.00
B. Pūkelevičiūtė		Pavasarių Audroj	
Anoj pusėj ežero	1.50	I. Simonaitytė	2.50
P. Andriūšis		Po Tėvynės dangum	
Audra žemaičiuose	2.20	Žodžiai Vytės Nemunėlio.	
VI. Andriukaitis		Paveikslai V. Augustino	2.00
Atlaidų pavėsy	4.00	Pirmasis rūpestis	
P. Abelkis		Jurgis Jankus	2.00
Agunos ir smėlis	1.00	Pietų vėjelis	
E. Grudis		Vytė Nemunėlis	1.00
Baltasis Vilkas	1.00	Paklydę paukščiai I	
K. Binkis		Jurgis Jankus	2.20
Balutis	1.50	Paklydę paukščiai II	
J. J. Bačiūno leidinys		Jurgis Jankus	2.60
Būkite sveiki	2.00	Pietų kryžiaus padangėje	
Dr. S. Biežis		Sudarė Gaučys	4.50
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Petras Širokas	
B. Stundžia		Juozas Svaistas	2.70
Cezaris	2.00	Po raganos kirviu	
Mirko Jelusiū		Jurgis Jankus	1.50
Crosses (anglų k.)	4.00	Pabučiavimas	
V. Ramonas		J. Grušas	1.50
Didžioji kryžkelė	2.00	Pjūtis metas	
B. Brazdžionis		N. Mazalaitė	3.75
Duktė	2.40	Rytų pasakos	
Alė Rūta		V. Krėvė	3.00
Dvynukes	1.00	Raudoni batukai	
N. Butkienė		Jurgis Savickis	1.50
Daiktai ir nuorūkos	1.00	Sudie, pone čipse	
Leonardas Zitkevičius		James Hilton	0.75
Don Kamilius mažasis pasaulis	2.50	Strėlė danguje	
Guareschi		Henrikas Radauskas	2.00
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Saulės Takas	
Stepas Zobarskas	1.80	Nelė Mazalaitė	3.50
Eldorado		Senas kareivis Matutis	
J. Svaistas	2.60	J. Jankus	3.00
Gyvačių lizdas	1.75	Senųjų lietuviškų knygų istorija	
Francois Mauriac	2.00	V. Biržiška, kiet. virš.	3.00
Gimdytoja		papr. virš.	2.00
Francois Mauriac	2.00	Šilakai ir vilkai	
N. Mazalaitė	1.00	Runcė Dandierinas	1.00
Gyvylių ūkis	1.00	Saulutė debsėliuos	
George Orwell		L. Zitkevičius	1.50
Giesmė apie Gedimą	2.00	Sventieji akmenys	
B. Sruoga ir V. Petravičius	1.25	Faustas Kirša	2.00
Jaunai inteligenti		Sventoji Lietuva	
V. Andriukaitytė	3.50	Jurgis Savickis	3.00
Kryžkelės		Teresė Neumanaitė	
A. Vienuolis	5.50	J. Burkus	3.00
Krėvės Raštai II d.		Tipelis	
		Pulgis Andriušis (įrišta)	3.00
Kaimynai	2.50	Trumpa diena	
J. Paukštelis		Alė Rūta	4.00
Kaip jie susisaudė	1.80	Tomas Nipernadis	
J. Petraitis		August Gailit	2.00
Kaimiečiai	3.00	Tarp pelių ir vyrų	
V. S. Reymont I-II-III-IV	3.50	John Steinback	1.25
I ir II dalis		Trylika nelaimių	
III ir IV dalis		R. Spalis	1.25
Keliai ir kryžkelės	2.50	Trijų Rožių šventė	
Putinas		N. Rastenis	5.00
Kon - Tihl,	3.75	Užgesęs sniegas	
Thor Heyerdahl		Aloyzas Baronas	2.50
Kregždutė I	2.00	Ugnies pardavėjas	
A. Rimkūnas		Balys Rukša	1.00
Kregždutė II	2.75	Uždraustas stebuklas	
		Stasius Būdavas	2.60
Kregždutė III	3.00	Vaižganto monografija	
		A. Merkelis	6.00
Kolchozai Lietuvoje	0.50	Vilnius Lietuvos gyvenime	
Z. Bačelis		Dr. A. Šapoka	1.50
Kiškučio dardinės	1.50	Vėlykų pasakos	
Stasys Džiugas		N. Butkienė	1.00
Lietuvos Istorija	12.00	Vanagaitis	
V. Sruogienė		monografija	2.00
Loreta	1.80	Vyturėliai Laukuose	
Stasius Būdavas		Vikt. Šimaitis	0.75
Lietuvos pinigai	5.00	Varpai skamba	
Juozas K. Karys		Stasius Būdavas	2.50
Laiškai žmonėms	2.00	žemaičių krikštas	
G. Papini		P. Abelkis	2.50
Lietuvių Liaudies Menas	8.50	žemaitis nepražus	
P. Galaunė		Balys Sruoga	3.00
Lithuania (albumas)	6.00	žemė dega I d.	
V. Augustinas		J. Savickis	4.00

Tai ne komedija, o pats gyvenimas

BALYS GRAZULIS

Vytautas Alantas ir vėl davė naują veiklą scenai. Jau kelintą vien čia, Amerikoje. Šį kartą jo naująją komediją "Šiapus už dangos" visumenei pristatė Lietuvių Reistencinės Santarvės Detroito skyrius, vasario mėn. 2 d. parengdamas šio veikalo premierą.

Kaip ankstyvesnės, taip ir ši V. Alanto komedija pirmoje eilėje užimponuoja dialogo grakštumu, žodžio sąmojumu ir sceningumu. Situacija po situacijos, gyvai viena kitą vydomas, priklauso žiūrovo dėmesį ir neleidžia jam šnabzdėtis su kaimynais. Ir prijuokina iki soties. Veikalo turinys nesudėtingas, kaip autorius sako, ne komedija, o pats gyvenimas.

Jauną rašytoją užpuola jo bičiulis, teatro reisorius, kad jam rašytojas duotų komediją skubos keliu, neveliau kaip per vieną parą. Rašytojui atsikalbinėjant, kad jis neturįs nei temos, nei personažų, režisorius sako, kad temos ir nereikia. Temą nustatys ir turinį duos patys personažai. O tu personažų paties rašytojo aplinkoje apstu. Reikia tik įskelti ugnį, o jie patys parąs komediją. Rašytojui beliks tik užrašyti. Antai rašytojo draugas dailininkas Kaulakis, talentu stoka teisinantis pergyvenimų menkumu, ir tu stiprių pergyvenimų ieškas moteryje. Taip pat ir rašytoją akutėmis besaudanti dailininko žmona Alė esąs tinkamas personažas. Vėlgį profesorius Švilpa, šeimos santykių ir hipnotizmo žinovas. Arba rašytojo uošvė, užkietėjusių pažiūrų moteris. Vien kaip uošvė idealus personažas. Ir taip nenoroms rašytojas yra priverčiamas sutikti.

Pirmąjį personažų komedijos veiksmą rašytojas pradeda lažybomis su senberniu profesorium — per vieną parą jis profesorius apvedinsias. Komedija prasideda, tačiau ne taip, kaip norėtų rašytojas. Vadžioms iš jo rankų iškritus komedija nuvažiuoja savo keliu, nusiveždama ne tik rašytojo žmoną, bet ir jį patį. Gyvenimas parašo komediją, kurios vyriausiais aktorais pasidaro pats rašytojas ir jo žmona.

Veikalo idėja ir kompozicija visai nauja mūsų dramaturgijoje. Tas naujumas ir yra komedijos stiprybė. V. Alantui pasisekė ne vien rasti naują formą komedijai, bet ir patenkinamai ją apdoroti. Jo veikėjai ir gyvi ir įtikina. Gal tik norėtųsi, kad rašytojas taip greit neišleistų vadelių iš savo rankų, daugiau savo personažus rikiuotų, pabūtų juoduojų demonu. Tai, manau,

duotų komedijai stipresnį nu-garkaulį ir pateisintų kaikiuriuos personažų veiksmus. Tačiau, jei sutiksime su autorium, kad dažnai personažai yra stipresni už autoriaus valią ir jį priverčia eiti nenumatytu keliu, šis priekaištas savaime atkris.

Kitas priekaištas būtų tas, kad komedijos veikėjai ir jų veiksmas, nors nesvetimi tremties lietuvių aplinkai, bet svetimi lietuvių būdai. Nutikimai, rodomi šioje komedijoje, galimi Hollywoode aplinkoje, bet visai neįsivaizduojami lietuviškoje bendruomenėje. Betgi negalima iš rašytojo reikalauti, kad jis vien lietuvišką gyvenimą vaizduotų. Galima ir reikia plačiau apsižvalgyti. Tačiau tokiu atveju būtina ir prisiegti veikėjams atitinkamas pavardes, kad jos ir lietuvių nesugestijonuotų. Suamerikoninės savo veikėjų pavardės autorius ir šio priekaišto išvengtų.

Kadangi veiklas neturi daug veikėjų, nereikia keisti dekoracijų ir žaismingai plaukia per visus veiksmus, jis bus prieinamas kiekvienam scenos mėgėjų sambūriui, kas šio meto mūsų scenai labai svarbu.

Veikalą pastatė ir režisavo Z. Arlauskaitė - Mikšienė, buvusi Valstybinio Teatro aktorė. Vai-

dino Detroito Dramos Mėgėjų Sambūrio aktoriai. Prityrusi režisorė veikalą gražiai apipavidalino ir pravedė kieta ranka. Gerinio pastatymo iš mėgėjų teatro vargu ar galėtumėm norėti. Atrodo, kad tiek režisorė, tiek aktoriai ne vien idėjo daug darbo ir meilės šiam pastatymui, bet ir atskleidė visą savo turimą talentą.

Režisorei galėtumėm padaryti tik vieną priekaištą — pistoleto sceną. Dvi neva savižudystės toje pačioje scenoje komediją pavertė farsu. Nesvarbu, kad autorius taip parašyta, atsakomybė už tą sceną neša režisorė. Režisoriaus iš autoriaus patiekto medžiagos lipo spektaklį, ir jis geriau už autorių nusimano, kas scenoje leistina ir kas ne. Taip pat ir uošvės sukarikatūrinimo nuodėmė prikiština režisorei.

Be čia paminėtų smulkmenų, galėjome pasigėrėti šio dramos mėgėjų sambūrio padaryta pažanga. Per tuos kelius metus sambūris iš klotinio lygio iškopė į meninę sceną. Tai galėjo padaryti tik sambūrio branduolio pastovumas ir režisorės įtemptas darbas.

Kokią pažangą padarė sambūris, parodė V. Žebertavičius, rašytojo žvynakia vaidmenyje. Anksčiau stokojes laisvumo ir temperamento, šį kartą jis atliko savo vaidmenį be priekaištų.

VARSI MERGAITE VERKDAMA

Tu už dvi vynu stiklines
Ir už šilkines kojines —
Praradai garbę Lietuvos
Kaip, tu, nerausti iš gėdos?

Manai, kad rusas tave ves —
Jis pasibovys ir pames.
Verksi, mergaitė, vardama
Lopšy mongolų supdama...

AR AŠ TAU NESAKIAU

Ar aš tau, sribai, nesakiau,
Kad bus vargelių tau daugiau,
Kada tu šautuvą gavai
Šaudyt savųjų išejai.

Stalinas davė tau batus,
Už kuriuos išdavei draugus,
Rubašką priedo dar dadės,
Kad būtum šuva — enkavede.

Tėvynėje likusieji visomis priemonėmis kovoja su okupantais ir lengvai į okupantų pinkles įviliojamais savaisiais. Šie dainų žodžiai, prieš kelias dienas gauti š Tėvynės yra geriausi liudininkai, kad ir daina kuriama tautos sargybinio pareigoms.

ISVEŽEI PLONAS DROBELES

Enkavediste, ko atėjai,
Kam mano tėviškę lankai?
Ar apsiverkus aš tau graži,
Tu mano dalią grobi, veži.

Išvežei plonas drobeles
Močiutės margas juosteles,
Mano pačios verptų linų
Veži katiušoms dovanų.

Anot vieno žiūrovų, "pats save praso."

B. Rackaitė — rašytojo žmona — buvo pasigėrėtina aukštos įtampos — įniršo scenose bei intymiuose momentuose. Tačiau tu intymių scenų jos vaidmenyje esant labai mažai, jos vaidmuo išėjo apyligis ir stiprus.

I. Laurinavičienė — rašytojo uošvė — dar kartą įrodė esanti rimta mėgėjų teatro pajėga. Nežiūrint sukarikatūrinimo, kas nėra jos kaltė, ji pajėgė savo scenose dominuoti.

V. Jocyus — dailininkas — dėl mažo sceninio patyrimo (tik ant tą kartą scenoje) turėjo likti kitų aktorių šešelyje. Tačiau tu dėkinga išvaizda, drąsa ir noras dirbti duoda vilčių greitai pažangai.

D. Jankienė — dailininko žmona — jai duotoje epizodinėje rolėje neturėjo laiko sušilti, bet suspėjo palikti patrauklų įspūdį.

A. Pesys — profesorius — pasirodė kaip subrendęs aktorius, jau bešilpas iš mėgėjų vežimo. Jo sukurta tariamojo profesoriaus mergišiaus tipas buvo ir įdomus ir įtikinantis.

A. Jarašūnas režisoriaus vaidmenyje stokojo laisvumo. Mažiau judėsiuose, kiek balse. Čia, reikia spėti, yra kaltos pastangos būti išgirstu paskutinėje salės eilėje. Pastangos garsiai kalbėti užmuša žodžio spalvingumą ir suvaržo judesį. Dėl paskutinės eilės žiūrovo, aktorius neprivalo kenkti savo vaidmeniui. Prisimenant, kad balso pastatymas buvo didžioji silpnybė ir mūsų Valstybiniam Teatre, šiuo atveju priekaištauti ir nederėtų. Davęs savo žodžiams spalvą ir reikšmę aktorius išvengtų monotoniško jų plaukimo ir būtų tikras režisoriaus — vanagas.

Gausiai atsilankę detroitieškiai spektaklį priėmė labai šiltai — negalėjo nei plovimų nei komentarų. Ilgai dar šokdami, ar bufete besilinksminami, juokėsi — vyrai iš žmonių, žmonos iš vyrų. Nuotaika buvo tokia pakili, kad kažkas iš vakaro automobilį ne gatve, o geležinkelio bėgiais namo parvaivavo.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkalnavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

Iš inžinierių ir architektų veiklos

• Pasaulio Liet. Inž. ir Architektų S-ga apjungia skyrius: Argentinoje (Buenos Aire), Australijoje (Adelaide-Melbourne ir Sidney); Brazilijoje (Sao Paulo); Didž. Britanijoje (London); J. A. V-se regionalinę Am. Liet. Inž. ir Architektų S-gą su 7 skyriais bei PLIAS sk. Clevelande; Kanadoje (Toronte ir Montrealyje) ir švedijoje (Stockholme).

• Ketvirtajame Liet. Inž. ir Archit. atstovų suvažiavime 1956 rugsėjo 1-3 d. Philadelphijoje pagal patiektą projektą buvo ap-svarstyti ir priimti PLIA S-gos

įstatai ir dar dviems metams perrinkta buvusioji S-gos centro valdyba:

Pirm. — prof. J. Šimoliūnas (1561 Holmes Ave., Racine, Wis., USA), Vicepirm. — prof. S. Dir-mantas ir prof. S. Kolupaila, Sekr. — dipl. inž. A. Didžiulis, Iždin. — dipl. inž. J. Jurekūnas.

• Suvažiavimo pavesta PLIAS centro v-ba Pakvietė inž. V. Vintartą (6547 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill., USA) sudaryti redakcinę Komisiją, kuri testų jau PLIAS Clevelando skyriaus ir "Technikos žodžio" pradėtų lietuviškų technikinių terminų rinkimą, suredaguotų ir išleistų Lietuviškų Technikinių Terminų Žodyną.

• Sao Paulo Brazilijoje gyv. stat. inž. ir dailininko Mikalojaus Ivanausko iniciatyva bei rūpesčiu, 1956 metų pabaigoje miesto bibliotekos patalpose, buvo surengta paroda, kuri apėmė Lietuviškąją ornamentiką, Lietuvos kryžius ir Lietuvos architektūrą. Parodą kasdien aplankė tūkstančiai žmonių.

• Am. Liet. Inž. ir Architektų S-gą sudaro skyriai: Bostone, Chicagoje, Detroite, Los Angeles, New Yorke, Philadelphijoje ir Pittsburghe.

Išidėmėk
DIRVOS
adresą —
1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

MAX SOLOMON PLUMBING & HEATING

ELECTRIC SEWER CLEANING

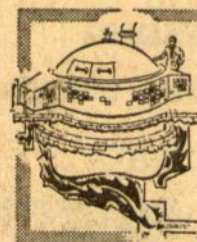
7405 Superior Ave.

EX 1-0739 — Res. EX 1-2335

Joks kitas
Amerikos alus
neturi tokį skonį
kaip STROH'S

Nes joks kitas
Amerikos alus nėra taip
gaminamas kaip
STROH'S

Amerikos vienintelis
ugninis virtas alus
— virtas prie
2000 laipsnių!

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Generolas Kleščinskis - Maskvos šnipas

JONAS BUDRYS *)

(Tęsinys iš pereito numerio)

Kleščinskis pažadėjo paruošti smulkiai detalizuotą planą ir man pateikti; sakė, kad tuoj imsis darbo, ir net gal ryt vakare atneš.

— Kaip Tu patartum, ką jam pasakyti gavus tą projektą?

— Patarčiau vieną iš dviejų variantų: pasakyk, kad pastudijuosi porą dienų ir pasakyk jam, kas tau atrodo reikalinga projekte pakeisti; arba pavartyk, padėkok ir pasakyk, jog tokio speco kaip Kleščinskis projektas netenka taisyti, nebent kalbos atžvilgiu. Šiaip mūsų "ekspertai" gali jį tik sugadinti. Kuris variantas tau atrodys geresnis, tuo ir pasinaudok. Rytą ar poryt gal galėsiu pasakyti daugiau.

Kitą rytą pareikalavau iš archyvo visko, ką žinojome apie generolą, o išorinio sekimo skyriaus vedėjui A. N-ai pavedžiau tuoj ypatingu rūpestingumu ir didžiausiu atsargumu organizuoti gen. Kleščinskio sekimą. Aišku, parinkti geriausius tam agentus, viską laikyti paslapyje, net savo įstaigoje, ir viską man pranešti.

Po pusvalandžio gavau iš archyvo Kleš-

činskio bylą. Užteko kito pusvalandžio jai pastudijuoti, kad neliktų jokios abejonės, su kuo turima reikalo. Jau 1926 metais buvo pakankamai įrodymų jam areštuoti, ir tai drauge su sovietų pasiuntinybės pareigūnu! Neaišku, kodėl to nebuvo padaryta. Bet, kas nebuvo padaryta tada, turėjo būti padaryta dabar.

Galvojau: tokio kalibro šnipui negalima leisti pasislėpti, kad ir toje pačioje Sovietų Sąjungoje. Jis nėra eilinis informatorius. Buvo vyriausiojo štabo viršininkas, tiek metų cir-kuliavo Kauno viršūnėse... Jis, įrodęs savo lojalumą Sovietų Sąjungai kelių metų "darbu", gal būtų paskirtas karo akademijos profesorium arba šiaip į aukštas pareigas, ir juoktųsi, kad mažoje valstybėje nesugebėjo jo per eilę metų iššifruoti. Tas padrasintų ir kitus imtis tokio darbo. Ir priešingai: jei generolas Kleščinskis bus ne tik viešai išaiškintas, bet ir nubasistas už savo pragaištingą darbą, tad atbaids ir kitus. Metęs viską į šalį, dar kartą atsidadėjus įsigilinau į turimą medžiagą.

Atradau, kad po ano mano jau čia minėto pranešimo 1926 metais, gen. Kleščinskis buvo sekamas. Tai truko porą mėnesių ir buvo nustatyta, kad pensininkas — generolas labai pamėgo meškeriojimą.

Reguliariai kas savaitę, ketvirtadieniais, jis samdydavo valtį, dažniausia Neries upėje, prisiirdavo iki tam tikros seklumos viduryje upės ir ten užmesdavo meškere. Kai kada toje pat vietoje jau būdavo su savo valtele kitas toks pat mėgėjas, o kai kada tas sportininkas atsiradavo kiek vėliau. Bendru po-mėgiu besmagariaudami, jie prabildavo vienas į kitą, ir, matyti, tų pašnekėsių tema juos taip paglemždavo, kad jie užmiršdavo savo plūdes. Protarpiais pavaišindavo vienas kitą papiraisais, — o gal tai buvo kas kita, — stebėtojai iš kranto, nors antram pasimatymui ir turėjo su savim žiūronus, negalėjo tikrai nustatyti. Buvo tikrai nustatyta, — kad generolo draugas grįždavo į butą Laisvės Alėjoje, kuris buvo žinomas kaip sovietų pasiuntinybės špiūnozo skyrius.

Nustatytą tada faktų pilnai pakako užkirsti kelią generolui toliau kenkti kraštui, kuris jį priglaudė, bet... deja, viskas liko po senovei, nepasirūpinta privesti bylos ligi galo. Gerai dar, kad medžiaga išsaugota archyve ir, laimei, bent iš bylos ir Kleščinskio dabartinio elgesio neatrodė, kad generolas būtų pajutęs, kad buvo sekamas.

Pakviečiau pirmo (politinio) skyriaus viršininką Br. V. Jį jau seniai pažinojau kaip darbuotį, pareigingą, prityrusį tarnyboje, ir man maloru buvo jį turėti artimiausią savo bendradarbių tarpe. Tokiame darbe neįmanoma sėkmingai dirbti be padėjėjų, kuriais galima pilnai pasitikėti.

Klausiu, kas čia per misterija: tiek duomenų ir toks svarbus reikalas, o nei iš šio, nei iš to — byla nutraukta, ir Kleščinskis, spėju, tebevaro savo darbą.

— Račys (tuometinis viršininkas) pats vedė tą bylą, bet vėliau, kaip žinote, buvo atstatytas. Naujasis Paškevičius apie mūsų darbą neturėjo supratimo, išvaikė prityrusius pareigūnus; bendrai, ką čia kalbėti, žinote, kas buvo iki gruodžio perversmo...

Taip, aš žinojau kas buvo. Visa įstaiga buvo suterorizuota, sudemoralizuota ir teko padėti daug pastangų, siekiant vėl grąžinti valdininkams pasitikėjimą savimi, atgaivinti jų darbingumą. Gener. štabo akademijos prof. gen. Rajevskis, dėstęs žvalgybą sakydavo: jūs darbas kaip daržininko — pasodini šį medelį, o vaisių dalį sulauksi po ketverių metų.

Vakare susisukambinau su Krašto Apsaugos ministru A. Merkiu ir paklausiau, kada galėtume nekludomi ilgiau pasikalbėti. Paskirtą valandą radau jį belaukiantį ir išdėdė jam faktus. Jis labai susijaudino.

— Žinai, Jonai, perkūno trenksmas! mane mažiau paveiktų, nei tavo žinia. Aš neleisiu te svo... per savo slenkstį. Tai rup...!

— Nieko panašaus tu nepadarysi, bet susivaldysi ir maloniai šypsoiesi. Kitaip tik jam patarrautum. Tavo rolė svarbi jo dešifravime ir privalai, kad ir kaip tas tau bus nemalonu, tęsti iki galo.

— Ilgainiui aš negalėsiu, — mano žvilgsnis ar šiaip išsprukęs žodis mane išduos.

— Tūkėkime, kad ilgai neteks vaidinti, bet turi išstėti. Perdaug svarbus reikalas.

— Ar jau sakei Voldemarui, ar savo ministrai?

— Tuo tarpu ne. Pranešiu gal rytoj.

Laimei, tą vakarą Kleščinskis neatėjo, kitaip — abejoju, ar Merks būtų pakankamai gerai savo vaidmenį suvaidinęs.

Kitą dieną jau gavau iš A. N-os pirmą raportą apie tai "kaip gyvena ir dirba" generolas. Tuo tarpu nieko įdomaus, bet jau pasidarė ramiau, nes dabar visi jo ryšiai bus išaiškinti.

Išorinio sekimo vedėju buvo jaunas, bet jau kelių metų praktiką turįs ir mėgstas savo darbą A. N-a. Be savo tarnybinių pareigų jis dar lankė Universitetą. Pastebėjęs, kad jo judrios akys bandė įspėti, kaip tas jo pirmas raportas bus priimtas naujo direktoriaus, pagyriau už taip greitą sekimo nusta-

Lietuviai skautai ir Lietuvos laisvė

Skautizmo idėja trumpai, bet labai tiksliai ir prasmingai išreiškiamą šūkiu — Dievui, Tėvynei ir artimui! Tad ir visa skautiškoji ideologija bei veikla yra grindžiama šiais trimis principais.

Savame laisvame krašte visos skautizmo mokyklos dėmesys ir visa skautiškoji veikla paprastai būna beveik lygiai koncentruojama į visus tris šiuos skautizmo principus. Tačiau, kai kraštas netenka laisvės, kai lietuviai skautai, išbėję iš savo tėvynės, tęsia savo skautiškosios mokyklos tradiciją svetimoje žemėje, — jų dėmesys Tėvynei įgyja ypatingą prasmę: jiems nebeapima puoselėti tėvynės meilės ir Tėvynei aukojimosi kultą, bet tenka ieškoti ir tokių skautiškosios veiklos kelių, kuriais eina pavergtos tautos į laisvę. Kitais žodžiais tariant, lietuviams skautams, kaip ir kitiems pavergtųjų tautų jų likimo broliams, tenka aktyviai įsijungti į krašto išlaisvinimo kovą, naudojant visas priemones, kurias tik žino skautiškojo auklėjimo mokykla.

Viena labai svarbi ir naši tokių priemonių yra skautų tarptautinis bendravimas, kur su-seina įvairių tautų skautai, vedini bendrojo skautizmo idealo.

Lietuviai skautai ir tremtyje turi progą bendrauti su kitų tautų (laisvųjų ir pavergtųjų) skautais. Mūsų skautai ryžiasi išnaudoti visas tarptautinio skautų bendravimo programas. Suprantama, šiam reikalui mūsų skautų galimybės yra ribotos, nes jų teisinė-formalinė padėtis yra silpnėsnė ir materialiniai ištekliai labai menki.

Lietuviai skautai dalyvauja Egzių Skautų Taryboje (mergaitės — egzilių Skautų Taryboje), tarptautinėse skautų džiamborėse ir kt.

Lietuvos vardui garsinti, lietuvių tautos kanciai ir skriaudai skelbti, Lietuvos išlaisvinimo bylai skatinti geriausios progos skautams būna tarptautinės skautų džiamborės, į kurias susirenka jaunimas iš viso pasaulio laisvųjų tautų. Mūsų skautai, ten dalyvaudami, turi gražių progų supažindinti kitų tautų brolius skautus, seses skaites ir skautizmą besidominčius bei tokias džiamborės lankančius laisvųjų tautų žmones, turinčius įtakos laisvųjų kraštų politikoje.

Tačiau mūsų skautų dalyvavimas tarptautiniuose skautų bendravimuose yra susietas su didelėmis išlaidomis, kurių jie vieni be lietuvių visuomenės paramos negali pakelti. Todėl yra įsteigtas Džiamborės Fondas, kuris telkia visuomenės ir pačių skautų aukas, kad būtų galimas lietuvių skautų vienetų dalyvavimo ypatingą reikšmę, — Lie-

tuvos išlaisvinimo bendrųjų pastangų stiprinimą, — turėtų savo auka duosniai paremti Džiamborės Fondą, kad jo ištekliai sto-ka neklindytų mūsų skautams dalyvauti ten, kur yra gera proga Lietuvos vardą garsinti, lietuvių tautos skriaudą, laisvės troškulį ir laisvės teisę skelbti.

Kai skautai ar skaitės pasibels į Tamstų duris, neužtrenkite jų. Tamstų auka, palengvin-dama didžiojo ypatingojo skautų uždavinio vykdymą, atiteks mūs Lietuvai!

Br. Nemickas

GELEZINIO VILKO ORDINAS VYR. SKTN. STP. KAIRIUI

(sks) Iš LSS Pirmijos gautomis žiniomis LSB Pirmūnas v. s. Petras Jurgėla kelia faktus, rodančius pirmos lietuviškos skautų-čių draugovės įsisteigimą Voronėje 1917 m. rugsėjo 9 d. Ten buvusioje lietuvių gimnazijoje dviejų skilčių dr-ve veikusi 4 mėnesius. Pirmūnas ketina plačiau apie tai informuoti skautiškoje spaudoje.

SLB Vyriausiasis Skautininkas v. s. Stepas Kairys, šešerius metus išbuvęs Skautų Aido vyriausiuoju redaktoriumi, Vasa-

rio 16-sios proga apdovanotas Geležinio Vilko Ordinu.

* Sktn. Šernaitė, 1955 m. vasarą statydama pavojaun savo gyvybę išgelbėjusi skęstančią, apdovano-ta Gyvybės Gelbėjimo Ordinu.

Sktn. G. Juškėnas, (sks) skil-tininkas, sukūręs ir išugdęs pir-mąją tokio pobūdžio skautų ko-respondentų skiltį, apdovanotas Padėkos Ordinu.

* Psktn. Flora Kurgonienė, Se-serijos VS pavaduotoja ir pskn. Jonė Bobinienė, draugininkė Ci-ceroje, pakeltos į skautininkės laipsnį. Vyr. sktn. Ir. Macijaus-kienė, draugininkė Philadelphi-joje, ir vyr. sktn. Ald. Rasteny-tė, draugininkė Detroito, pakel-tos į paskautininkės laipsnį.

Patvirtintos redakcijos. Skau-tų Aido red. tokios sudėties: vyr. redaktorius — v. s. Česlovas Senkevčius, Serijos red. — sktn. Ona Gailiūnaitė ir Brolijos red. — jūrų sktn. Bruno Stun-džia. Mūsų Vyčio redakcija: vyr. red. — pskn. Eugenijus Vilkas, Serijos red. — v. s. Lidija Če-pienė ir Brolijos red. — v. s. Bronius Klierė.

Susitarusi su Evangelikų Baž-nytinėmis Vyresnybėmis Pirmi-ja pakvietė dvasios vadovus evangelikų tikėjimo skautų rei-ka-lams: vyriausiuoju — kun. An-są Trakį, Serijos — kun.

Povilą Dilį ir Brolijos — kun. dr. Martyną Kavolį.

* Pirmija patvirtino jūrų skau-tų patyr. III ir I laipsnio pro-gramas. Taip pat patvirtinti ir jūrų budžių nuostatai.

* Pirmija primena apie šį rudenį vyksiančius Liet. Skautų Są-jungos organų rinkimus. Šiemet vienu metu bus renkami Sąjun-giniai, Serijos ir Brolijos orga-nai. Vadovai raginami jau da-bar pradėti ruošti šiam įvykiui.

SVEIKINIMAI MŪSŲ SKAUTAMS

(sks) Jubiliejinį Skautybės Metų progą Lietuvos Broliją sveikina — Lady Baden-Powell, Lichtenšteino Kunigaikštis Emanuelis, Luxemburgo Skautų S-ga, Prancūzų Skautų S-ga, Vokietijos BDP, Italijos, Danijos, Ku-bos, Anglijos, Vengrų, Estų, Latvių ir Lenkų Skautų S-gos.

PAS CHICAGOS STUD. SKAUTUS

(sks) Sausio 26 d. Chicago akademikai skautai turėjo links-mą subatvakarį Lietuvių Audi-torijos didžiojoje salėje. Dalyva-vo per 400 svečių, kurie smagiai praleido vakarą ir pasižoko B. Pakšto kapelai grojant.

Cricagoje vieši iš Kalifornijos atskridęs fil. inž. Ant. Dundzila. Kalifornijoje jis gilina studijas aeronautikoje, siekdamas magis-tro laipsnio, ir kartu dirba lėk-tuvų pramonėje. Prieš kurį laiką jis baigė Urbanos universitetą, yra aktyvus ASS ir bendroje lie-tuvių studentų veikloje, o taip pat yra vienas iš "Mūsų Vyčio" redaktorių.

Vas. 3 d. buvo ASS Chicago skyriaus sueiga. Jos programoje buvo literatūros valandėlė, žie-mos stovyklos įspūdžiai ir fil. V. Stasiškio paskaita. Parodyti vaiz-dai iš Australijos, Kanados stovyklos, ASS metinės šventės ir filmas iš žiemos stovyklos bei Stud. S-gos suvažiavimo. Sueiga nutarė paremti "Mūsų Vyti" — \$150, "Skautų Aidą" — \$50 ir "Lituanus" — \$50 aukomis. Už-baigai buvo užkandžiai ir links-moji dalis.

JŪRŲ SKAUTŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

(sks) Chicago lietuvių jūrų skautų "Baltijos Jūros" tuntas vasario 16 d. 7 v. v. Lietuvių Audi-torijos salėje, 3133 So. Halsted St., šaukia iškilmingą sueigą tunto veiklos 3 metų sukakčiai ir Vasario 16-ajai paminėti.

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

APYGDINĖS JAUNIŲ KAMUOLIO ŽAIDINIŲ PIRMENYBĖS

Vid. Vakarų Sporto Apygar-dos prieauglio klasių krepšinio ir tinklinio 1957 m. pirmenybės įvyks š. m. kovo mėn. 23-24 d. Detroito.

Apygardos k-to pavedimu pir-menybės vykdė Detroito LSK Kovas.

Pirmenybių programoje: krepšinis jauniams, krepšinis jaunu-čiams, tinklinis jauniams ir tink-linis mergaitėms.

Jaunių ir mergaičių gimimo datos riba yra 1938 m. sausio 1 d. Jaunučių gimimo datos riba — 1942 m. sausio 1 d.

Pirmenybėse gali dalyvauti vi-si FASK-to registruoti apygardos sporto klubai. FASK-te ne-registruoti sporto vienetai, norį šiose pirmenybėse dalyvauti, pri-valo per pirmenybių vykdytojus arba tiesioginiai kreiptis į apy-gardos k-tą registracijos forma-lumams susitvarkyti.

Dalyvių registracija atliekama užpildant atitinkamus registra-cijos lapus iki š. m. kovo 16 d. šiuo adresu: Algimantas Bražė-nas, 1473 Junction St., Detroit 9, Mich.

Smulkios informacijos ir in-strukcijos, kartu su dalyvių re-gistracijos lapais yra išsiuntinė-jamos visiems FASK-te regis-truotiems apygardos sporto klu-bams.

V. V. S. A.

IŠ ŽAIBO VEIKLOS

Vasario 1 d. LSK Žaibo jaunių krepšinio komanda žaidė Cleve-lando miesto krepšinio lygos pir-menybių rungtynes prieš stiprią Cozier A. C. komandą ir patyrė pirmąjį pralaimėjimą, pasekme 38:25.

Tenka pastebėti, kad Cozier

RADIO — TV TAISYMAS A M U R C O.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS

Darbas garantuotas.

Šaukti kiekvieną laiką
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Ambulansas (Pervežti iš
Detroito į Clevelandą) 135.80
Vežiojamųjų kėdės nuoma 20.00
2 gydytojo vizitai —
Clevelande 35.00
Ivairiom išlaidom paskirta 50.00

Viso \$1363.96

Balansas 1957 vas. 1 d. \$506.84.

Gyjimas eina labai palengva. Dar užtruks apie 3 mėnesius, kol Elvyra šikšniūtė galės pradėti vaikščioti. Netolimoj ateity dar teks padaryti operaciją, kad bū-tų galima galutinai sutvarkyti koją.

Komitetas labai nuoširdžiai dėkoja Elvyros šikšniūtės vardu visiems aukotojams, įgalinu-siems pakelti šią ištikusią ne-laimę.

AUKOTOJŲ SĄRASAS

(nuo 1956. 10. 1 iki 1957. 2. 1)

Sporto Klubas "NERIS" — \$50.00, P. G. — \$5.00, K. S. Kar-pius — Cleveland — \$5.00, Kun. Lipniūno MAS Kuopa — Čikaga — \$50.00, Putnamo SAS Dra-govė — \$5.00, Feliksas ir Val. Giedrys — Dover, N. H. — \$5.00, Čikagos Sendraugiai Ateitin-ikai — \$25.00, Č. Grincevičius — Čikaga — \$5.00, B. Veitas — Pittsburgh — \$25.00, Liet. Stud. Sąjunga — Clevelando skyrius — \$10.00, Clevelando "Ateities" Klubas — \$50.00, Sporto Klubas "Vainutas" — Čikaga — \$50.34, P. Mikšys — Cleveland — \$5.00, Dr. V. Ramanauskas — Cleve-land — \$10.00. Iš viso \$300.34.

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą".

jos darbą lėšomis remiame per Lietuvos Nepriklausomybės Tarką.

Iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas:
LNF, c/o Mr. K. Silūnas,
135 — 34 Franklin Ave.,
Flushing, N. Y.

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygy platintojus ir pas leidėją:
L. J. Končius, 534 Broadway, So. Boston 27, Mass.
223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai.
Kaina \$5.00

tymą ir įspėjau, kad tik tinkamiausius įtrauk-tų į tą darbą ir kad pats vedėjas (daviau su-prasti, kad jo sugebėjimais aš neabejoju), kuo dažniau asmeniškai tikrintų seklius. Visi turi pasitempti ir suprasti šio pavedimo svarbą. Mažiausias kurio nors iš seklių ne-atsargumas, Kleščinskiui leis suprasti, kad jo darbai žinomi.

A. N-a atidžiai išklausė ir mačiau, kad juo galiu pilnai pasitikėti.

Vakare Merkys pats paskambino ir pra-šė užėiti. Kai nuvykau pas jį naktį, jis pa-rodė man storą aplanką su tą pat dieną Kleš-činskio jam atneštu apsaugos priemonių ir akcijos Let kokiame perversmo mėginimui at-remti projektu.

— Gali man duoti tą projektą pastudi-juoti? — klausiu.

— Žinoma. Ką aš su juo veiksiu! — sako Merkys.

— Rytoj grąžinsiu. Manau, geriausia būtų tuo tarpu padėti jį į seifą, o igulos vir-šininkui ir komendantui pavesti sudaryti sa-vo planą, kuris Kleščiiui nebūtų žinomas ir, aišku, tenka atsisvegti į "patarėjo" suges-tijas, kurios gali būti klatingos. Ar esi tik-ras, kad Kleščius nepastebėjo nepasitikėji-mo ar permainos elgesyje?

— Nemanau, kad pastebėtų — atsakė Merkys. — Jis manė užklupo skubantį į po-sėdį, jau buvau su apsiaustu, tad tik pri-ėmiau projektą, padėkojau ir žadėjau kitą dieną paeikalbėti. Ar jau turi ką nors nau-ja?

Nuošaliai nuo saugumo įstaigos darbo stovintiems čia gali susidaryti įspūdis, lyg ministrai esti saugumo direktoriaus mokomi kaip jie turi elgtis. Suprantama, taip nėra. Žinoma, vidaus saugumas yra lygiai svarbus, kaip ir išorinis. Todėl ir direktorius turėjo ypatingas teises, ir santykiavimo formos, net ir su ministrais, buvo atitinkamos. Su A. Merkiu, kaip jau minėjau, santykiai buvo kitoki. Ir pati Kleščinskio byla tiesiogiai lie-tė ne jį. Krašto Apsaugos ministrą, bet Vi-daus Reikalų ministrą. Jei A. Merkys klausė patarimo, o aš duodavau sugestijas, tai Mi-nistras žiūrėjo iš teisingo taško: tu vado-vauji sekimui — tu turi būti ir režisiorius — žinoti kas darytina bylai tinkamai užbaigti.

Naktie buvo nepaprastai šalta, sniegas po kojomis grįždėjo. Nuskubėjau į įstaigą paimti savo automobilį. Įstaigoje 12 val. nak-tį išorinio sekimo vedėjas priiminėjo seklių raportus. Reguliariai tų raportų santrauką

jie pranešdavo iš ryto. Šį kartą jis jau buvo ieškojęs mrang — reikiška įvyko koks svar-bus dalykas.

Dežuruojąs valdininkas jam patelefono-vo ir A. N-a atsakė gerokai susijaudinęs, su popierio lapais rankose.

— "Atsargus"... — pradėjo aiškinti valdininkas.

Paprastai sekiai nemini tikros sekamo-jo pavardės. Paimtas pirmą kartą sekti ne-turi pavardinio, o kai kada ir jo pavardė nežinoma. Iš jo išorinės išvaizdos, elgesio, apsirėngimo, imamas daugiausiai charakte-ringas, krintantis į akis, bruožas ir iš seklių ir sekejės vedėjo jis gauna vardą, kuriuo jau iki galo bylos vadinamas.

— "Atsargus" turėjo ypatingą susitiki-mą — jau kiek susivaldęs sako vedėjas.

Tas nervingumas buvo suprantamas ir aš neklausinėdamas laukiau tolesnio jo pra-nešimo.

Žiūrėdamas į raporto lapą N-a tęsė: 20 val. "Atsargus" išėjo iš savo buto ir nesku-bėdamas nusileido į Laisvės Alėją. Ties įgu-las bažnyčia pasuko Vytauto kalno link. Pa-stovėjęs kiek ties parko varteliais, pradare-juos ir apsnigta alėja kopė toliau į restoraną (žiemos metu ne tik neveikiantį, bet ir len-

tomis užkalta).

Pusiaukelyje jis staiga apsisuko, susto-jo ir klausėsi.

Ėjęs iš paskos agentas negalėjo naudo-tis alėja, nes visam parke nebuvo nei vieno žmogaus, tad jis perbėgdavo giliam sniege iš šono nuo krūmo iki krūmo. Agentas buvo patyręs ir tvirtina, kad "Atsargus" nega-lėjo jo nei matyti, nei girdėti, tad tako spėti, kad toks generolo elgesys buvo tik jo di-džiausio atsargumo priemonė. Gal jis ėjo į sutartą pasimatymą su savo ryšininku, bet gal tik norėjo tokiu keliu patikrinti ar nėra sekamas.

Disciplina tarp agentų buvo palaikoma labai griežta, jų retkarčiais pasitaikiusios klaidos buvo priimamos kaip neišvengiamos, bet nebuvo toleruojama melas: tai niekuo-met nepraeidavo be didesnės baudmės, daž-niausiai — atleidimo iš tarnybos, kad būtų pamoka kitiems.

Grįžtant prie generolo: prityręs agen-tas, pastebėjęs tokį jo atsargumą, nutarė ne-rizikuoti eiti toliau ir atsigulė už didelio krū-mo. "Atsargus" nusiramino, ar tik dėdama-sis nusiramino, nuėjo į kalną toliau. Agen-tas net nepajudėjo. Paejęs kokį dešimt žings-

nių, generolas ir vėl atsuko, apsidairė ir ėjo toliau. Daugiau nesidairė.

Agentas pastebėjo, kad iš restorano pu-sės, nuo verandos nusileido vyras ir nesku-bėdamas ėjo pasitikti generolo. Abu pasisvei-kino ir stovėdami kalbėjosi. Po kokių 10 minučių abu atsisveikino. Agentas nuspren-dė, kad "Atsargus" grįš tuo pačiu keliu ir, kol jie dar šnekučiavo, pakrūmiai paskubė-jo toliau į parko gilumą, kur ir vėl atsigulė.

Žinodamas, kad netoli už vartelių yra kitas seklys, nutarė likti vietoje ir nerizi-kuoti, ypač, kad ir generolo bendrininkas liko stovėti vietoje. Kai generolas prapuolė iš akių, nežinomas irgi nuėjo, bet ne žemyn, o kitu keliu į šoną. Seklys matė, kaip nežino-masis irgi nuėjo prie tvoros ir atstūmė dvi lentas į šoną, pasilenkė ir pralindo — jis bu-vo smulkaus ūgio.

Palaukęs 15 minučių, pirmasis seklys apžiūrėjo tą tvorą ir rado, kad keletas lentų laikėsi viršui tik ant vienos vinies, o apa-tinę dalį galima buvo nustumti. Reiškia, tas nepažįstamas gerai žinojo tą galimybę, o gal ir pats ją paruošė. Antrasis agentas perėmė "Atsargų" pakeliui ir palydėjo jį namo.

(B. d.)

Tikrove ir bendruomenė

J. STEMPUZIS

L. Valiukas Drauge vasario 1 d. užsipulė Lietuvių bendruomenės centro valdybą ir tarybą neveikla, dinamiškumo ir idėjų stoka. Apskritai, sustingimu. Tačiau jo užsipuolimai gimė geroj dvasioj. Tik ta dvasia klaidžioja persūdintame entuziazme ir stokoja tikrovės apie bendruomenę pažinimo.

Žinome, kad bendruomenė JAV susikūrė sunkiai, kai tuo tarpu Kanadoj, Australijoj ir kt. kraštuose — lengvai. Kodėl? JAV bendruomenės organizacija neturėjo tos natūralios tuštumos, kurioje ji užgimusi galėtų rasti savo vietą ir darbus.

Bendruomenė susidūrė su daugybe kliūčių, nes čia ji rado jau senosios emigracijos organizuotą politinį, kultūrinį ir socialinį (susivienijimai) gyvenimą. Politinės grupės bendruomenėje taip pat turėjo savitų siekių. Reikia pasakyti, kad ir šandien ji yra dar "dūšia be vietos". Ir todėl šandien bendruomenė negali daryti L. Valiuko norimos revoliucijos ir lyg tvanas užlieti visą JAV išeiviją.

Bendruomenė išaugti ir tapti tuo, kuo L. Valiukas nori ir pati bendruomenė idėja siekia yra skirtingi ilgy metų kelias. Kai senosios kultūrinės, visuomeninės ir socialinės lietuvių organizacijos nyks, tuo pačiu metu susidariusią tuštumą palengva užpildys stiprėjanti bendruomenės organizacija.

Jeigu bendruomenė šandien ir gautų savo veiklai reikalingas priemones, ji vistiek susilauktų pačių natūralių kliūčių, per staigiai augdama. Nepaslapstis, kad bendruomenės idėjai stiprinti siūlėsi leidžias ir keli veikėjai steigti jos laikraštį, tačiau valdyba, apsvaigusi vyliojančių pasiūlymų, jo atsisakė.

Tikrovė centro valdybai buvo žinoma ir ji teisingai nulėmė tokį sprendimą. Tiesa, jei pinigų vadinti priemonė, tai jų nepriteklus labai stabdo darbą. Atskiri geradariai daug galėtų čia padėti, bet efektingiausia priemonė būtų, net stipriai dvasiniai apjungianti, visų lietuvių mokamas solidarumo mokestis.

Informacija ir ryšiai

Kad apie bendruomenę mažai nežinoma, nėra kalta tik jos vadovybė. Bet ir toks teigimas ne visai teisingas. Žinių apie bendruomenę apstu, daugiau nei apie kitas organizacijas. Kai kurie laikraščiai palankūs ir gausiai spausdina medžiagos apie bendruomenę, kai kurie — ne.

Bendruomenės biuletenyje spausdinami visi jos darbai ir nutarimai ir ji gauna spauda, tarybos nariai, apylinkės atskiri žurnalistai ir net kitų kraštų lietuvių bendruomenės vadovybės. Reikia, ryšys su apylinkėmis ir informaciniais židiniais yra pastovus. Ką gali centro valdyba dar padaryti?

Atrodo, spaudos darbininkų būtų paeriga pakomentuoti bendruomenės darbus, užmanymus, pasiteirauti domimu klausimu papildomų informacijų. Galbūt, mūsų spaudoj per daug nukompiutuotų užsienio politikos samprotavimų, per mažą originalių mąstymų apie mūsų pačių gyvenimo rūpesčius. Kad techniškas ryšys visų lietuvių su bendruomene būtų gyvas, spauda galėtų daug padėti, dėdama kiekviename numeryje centro valdybos skelbimą su valdybos, Kultūros Fondo ir kitų veiklancijų ir žinotinų bendruomenės institucijų adresais. Taip patarnauja spauda radijo valandėms. Ir tai būtų geriau, nei kartais atspausdinti ir į krepšius išmesti lapeliai.

Centro valdybos nariai, kur tik juos apygardos ir apylinkės kviečia, visada vyksta su pranešimais.

Bendruomenės idėjos gaivumą stabdo ne kurie nors "sustingi-

mai", bet šviesesnės ir patyrušios visuomenės tylus traukimas iš bendrųjų darbų.

Centro valdyboj turimi daviniai rodo, kad daugeliui apylinkių vadovauja entuziastingas ir mylūs bendruomenės idėją, bet nepatyręs, aktyvas. Pasiruošę, išmoksinti ir patyrę organizaciniame darbe veikėjai traukiasi iš mūsų kultūrinio gyvenimo ir pavojingai silpnina bendruomenės iniciatyvą. Apygardos ir apylinkės, turinčios patyrusius vadovus — Čikagos, Clevelando, Detroito, Hartfordo, Los Angeles giliai leidžia šaknis į savųjų kolonijų gyvenimą ir su pasigėrėjimu bei plačiu mostu vadovauja kultūriniam gyvenimui.

Tikra, kad centro valdyba deda visas pastangas laikyti tvirtą ryšį su apylinkėmis. Teateina tik į apylinkes patyrę kultūrininkai padėti suorganizuoti visą išeiviją, pakelti jos tautinę savigarbą ir paskatinti ryžtis dirbti ir aukotis tautos dvasiniam ir fiziniam išlikimui.

Senoji karta ir angliškai kalbantieji

Klausimas angliškai kalbančiųjų lietuvių bei jų apjungimas lietuviškoj bendruomenėje yra opus, svarbus, bet, atvirai, be didesnių vilčių. Senoji karta natūraliai traukiasi iš gyvenimo, dažnai bendruomenėje įvelgia tik naujųjų ateivių interesus, pagrįstai su meile tebesiglaudžia prie savųjų senųjų organizacijų, stokoja intelekto ir pažinimo šviežios bendruomenės idėjos. Čia gimusios generacijos skeptikai žiūri į mūsų uždara tautinio intensyvumo idėją, nemokėdami lietuvių kalbos, nepajėgia nuosirdžiai ir atvirai išreikšti savo samprotavimų apie mūsų

veiklą ir metodus, nepaveldėję tradicijų, stipriai susilieja su vietos aplinka ir lietuviškoj bendruomenė psichologiškai tampa jiems visai svetimu objektu.

Valiukas teisingai pastebi, kad nėra nė žodžio anglių kalba apie bendruomenę. Centro valdyba tačiau ruošia tokį leidinį. Ar jis užverbuos bendruomenę tokius angliškai kalbančius lietuvius bendruomenei, kaip Valiukas tikisi, reikia suabejoti.

Atskirais atsitikimais daugelis senesnės kartos ir angliškai kalbančiųjų kartos jau surado kelius į bendruomenę ir jiems buvo išreikštas didelis respektas tarybos rinkimuose. Jų talka ir reikšmė yra didžiai brangi ir čia ne tik centrinė vadovybė, bet visa bendruomenė turi padėti daug pastangų įtraukti šių kartų atstovų į savo eiles bent tiek, kiek tai įmanoma.

Atsargiai, bet tvirtai pirmyn

Įtarimas, kad bendruomenė sustingio ir toliau nebepavažiuoja yra nepagrįstas. Prisiminus, kad šį rudenį bendruomenė minės dar tik kuklų penkmetį, vis dėl to ji, ta proga išleisdama savo metraštį, pasipuos Kultūros kongresu. Jaunimo kongresu, talkomis Dainų šventei ir Tautinių šokių festivaliui, Kultūros fondo įsteigimui ir jo darbais, švietimo ir lietuviybės studijų pastumėjimui pirmyn, kultūriniam darbams, grožinei literatūrai, muzikai ir dailei parama ir, apskritai, iš lėto šviežiai atgimstančia lietuvių. O gyventa vos penkeri metai.

Tikrovė verčia bendruomenės vadovybę daryti žygius atsargiai, kad jie rastų visuotinio pritarimo, kad jie Amerikos lietuvių senosios emigracijos vertingą palikimą apsorbuotų natūraliai, kad kiekvienas bandymas atneštų ir rezultatų, kad lietuviybė būtų išsaugota ilgam laikui ir kad būtų saugoma ir stiprinama vienybėje.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Pasirodo, jog vis dar reikia aiškinti, jog tie iš mūsų, kurie kalba apie savo "liberalumą", juo mano visiškai ne tai, ką mūsų publikai į plaukus velia "Draugo" filosofai.

Liberalizmo sąvoka, galbūt, geriausia išryškės, palyginus su jos pagrindiniais priešingumais, randamais mūsų laikų gyvenime: konservatizmu ir totalitarizmu.

Konservatizmas yra priėmimas viso, kas įprasta, vien dėl to, kad tai įprasta — nesvarstant, ar tai gera ar bloga. Konservatorius prileidžia, kad kas iš senovės atsinešta, savaime yra gera, kadangi jau "mūsų tėvų išbandyta". Ir gera ne tik jam vienam, bet ir visiem.

Totalitaristas, priešingai, žvelgia į ateitį. Jis nori sukurti tam tikrą ateitį savo bendruomenei ir pasauliui. Ir nepripažįsta kitokios. Prieš akis jam yra tos griežtai suformuluotos ateities vaizdas, ir šis teorinis vaidinys jam tiek pat absoliučiai privalomas, kiek konservatoriui jo praeities tradicija. Šis vaidinys taip pat turi būti geras visiems. O jei kitiems jis nėra geras, — totalitaristas moraliai šmeižia arba fiziškai naikina.

Ir konservatoriui, ir totalitaristui bendra yra vieno galvojimo, elgesio, gyvenimo būdo privalomumas visiem. Konservatoriui jis yra praeityje patirtas, totalitaristui — ateičiai įsivaizduojamas. Bet esmiška, kad nei vienas, nei antras negali pats ir kitam neleisti galvoti apie tą gyvenimo būdą, lyginti jį su kitokiais, savarankiškai vertinti, abejoti, įtikėti...

Ir totalitaristas, ir konservatorius vietoje skrybėlės nešioja aureolę — ir jos niekada nenusima, sveikindamasis su kitais.

Abiem atvejais: žmogiškas vertinimas iš esmės pašalinamas. Pripažįstama tik visuotinė prie-

kyria kartodami, kad tik jie vieni turi raktus.

Liberalai neabejoja tiesa, bet savimi. Ir todėl jie niekada nekankina kitų: nes kas gi yra jie patys, kad kitus teistų?

"Baigsime, nurodymai į tikėjimą laisvę ir tikėjimą sąžine, kaip į liberalų filosofijos dvylius pagrindus ir tęstinumo elementą jos istoriniame vystyme. Politika niekada negali būti vedama vien tik šių dviejų principų šviesoje; bet be jų žmonių bendruomenė bus perleista vergovėi ir nuogos jėgos valdžiai." (A. Bullock ir M. Shock, eds. The Liberal Tradition from Fox to Keynes, 1956, pp. LIV-LV).

Nėra tarp mūsų nei vieno — nors ir pats dangus atidarytų mūsų širdis ir leistų kiekvienam į jas pažvelgti, — kuris brangintų tikėjimą labiau, ir jį giliau išgyventų, kaip tie, kurie save vadina jaunaisiais liberalais. Jie nieko neturi, kaip tik savo tikėjimą.

Ir šis, tarp kita ko, įgalina juos ramiai šypsotis iš melo, kuriuo juos supa iškalbniegieji patamsių etikos filosofai.

• Nuotaikinga Akademinių Užgavėnių Balių rengia kovo 2 dieną Chicago santariečiai gražioje Western Ballroom salėje. Laukiama daug akademinių jaunimo ir vyresniosios kartos svečių, o santariečiai pažada, jog visi tikrai maloniai galės praleisti tą šeštadienio vakarą.

• Ilona Pakštaitė baigė Roosevelt universitetą Chicagoje. Ilona studijų metu intensyviai dalyvavo studentiškoje veikloje bei sportiniame gyvenime. Ji buvo viena iš iniciatorių ir pirmoji Pirminkė Roosevelt universitete įsteigto lietuvių studentų klubo. Šis klubas savo veikimu yra daug nuveikęs supažindindamas universitetus su Lietuva.

• Leonas Sabaliūnas, Centro Valdybos vicepirmininkas, buvo atskridęs iš New Yorko į Chicago ir turėjo eilę pasitarimų Santaros reikalais bei dalyvavo Chicago skyriaus susirinkime.

• Bostono santariečiai pereinamais metais turėjo keletą bendrų susirinkimų su akademikais

skautais. Pastarieji prisidėjo pyragaičiais, pirmieji paskaitininkais. Vasario 3 dieną santariečiai užkvietė akademikus skautus pas save, ir svečiai (Gediminas Kurpius) pasirūpino paskaita ("Laisvalaikio iliuzijos"), o šeimininkai pyragaičiais. Dainas visi drauge dainavo.

Vasario 15 d. Bostono santariečiai turės susirinkimą, dalyvaujant žymiam pabėgėliui iš Bostono — Santaros pirmininkui R. Mieželiui.

• Valdas Adamkavičius kalbės jaunimui ruošiamame Vasario 16 d. minėjime Chicagoje. Minėjimo programoje dalyvauja santariečių, akademikų skautų ir ateitininkų atstovai.

• Vladas Gylis ir Jūratė Šaltenytė, studijuoja Los Angeles, padeda tvarkyti akademinę medžiagą "Lietuvių Dienų" žurnalui.

• Rimgaudas Ališauskas tvarko ruošiamos liuanistinės bibliografijos reikalus Illinois universitete Urbanoje, sudarydamas visų Lietuvų liečiančių knygų sąrašą esančių to universiteto bibliotekoje.

• Chicago skyrius savo pereinamame susirinkime (vasario 1 d.) pravedė tikrai šiame moderniaame motoryje amžiuje retą pramogą — pasivažinėjimą dviejų mūlių traukiamu dideliu vežimu... Vazinėjimas tęsėsi virš dviejų valandų, kurių metu vyravo nepaprastai linksma nuotaika ir nenutrūkstamai skambėjo dainos

AŠ ESU LIETUVIS IR TVARKAU ŠI BIZNĮ.

ŠI VIETA YRA ŽINOMA KAIP

VIC'S GULF SERVICE STATION

MES DUOSIME JUMS GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ, KOK TIKI GALITE GAUTI MIESTE. PABANDYKITE.

VICTORAS SUMAS — vedėjas

MES DUODAME GREEN STAMPS

SUPERIOR AVE. — KAMPAS E. 66 ST. EN 1-9703

(10)

ir juokai. Kai kurie santariečiai, lė" galėtų linksma žygiuoti savo priklausą respublikonams, pradžioje griežtai užprotestavo, jog jie nevažiuos vežimu, pakinkytu asilais, tačiau paaikšėjus, kad tai buvo tikrai malai — sutiko, nors visą kelią gyrė gerasias dramblių savybes...

Santariečiai pradžioje buvo susirinkę į pirmininko Ramojaus Vaičio namus Evanstone, kur apsvaistę Lituanistikos Bibliografijos rinkimą, "Kantarėlės" leidimo rėmimą bei kitas problemas ir buvo skaniai bei gausiai pavaišinti malonių ponų Vaičių. Jiems už nebe pirmą santariečių priėmimą priklauso nuoširdi santariečių padėka.

Chicago skyrius šiuo metu visas savo jėgas yra paskyręs ruošiamam dideliame Akademiniame Užgavėnių Baliai. Sudaryta visa eilė komisijų, kurios ruošiasi visus svečius kuo puikiau priimti.

• Sumanymas išleisti Kosto Ostrausko "Kantarėlę" visų sutiktas dideliu susidomėjimu. Į finansinės paramos sutelkimo darbą įsijungė tiek jaunieji akademikai, tiek ir mūsų lietuviškojo gyvenimo veteranai.

Prisiūstame nuoširdžiai laiške ponas Petras P. Jaras iš Baltimorės rašo: "Prašu priimti nuo manęs senuko (esu gimęs 1879 metais) nors tą menktę vieno dolerio auką "Kantarėlei". Gaila, kad aš neišgalio prisidėti su didesne auka. Kaip yra sakoma "lašas po lašo ir akmenį pratašo", taip ir čionai, jeigu visi geros valios lietuviai nors po vieną doleriuką (o tas nėra jau taip sunku) prisidėtų, tai "Kantarė-

Miss Mara, oro akrobatė, kilusi iš Ispanijos, bus viena iš Grotto cirkiaus pasirodymo žvaigždžių ateinančiuose pasirodymuose Clevelande. Plačiau skaityk dedamam skelbime.

AL SIRAT
TICKETS ON SALE AT
RICHMAN'S
and
PUBLIC HALL

GROTTO
BRINGS THE
CIRCUS
BACK TO CLEVELAND
ONE WEEK ONLY STARTING
FEB. 18 at PUBLIC HALL

the MAY Co's BASEMENT store

Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

Gera žinoma Gamintojas

Perdavė visą gamybą mums parduoti už

Pusė KAINOS

Vyrų 100% Vilnos

ŠVARKAI

Su Vilnos Pamušalu

16.98

Vertė

8.49

Vilnos pamušalo švarkai, dideliame ūgiui pasirinkime dryžuotus ar vienos spalvos. Šilti švarkai nešiojami trijuose metų sezonuose! Visi yra vienos adatos konstrukcijos ilgesniam nešiojimui... geresniam tinkamumui.

Vienos spalvos:

• Sidabro pilkas • Vidutinis pilkas

Plaids:

• Ledo Mėlynas • Charcoal pilkas

• Pilkas

• Rudas

• Dydžiai 36 iki 46

The May Co.'s Basement Men's
Clothing Department

KADA, O KADA?

Po purvynus braidau, sniego kalnus matau,
Pasilgau laisvosios tėvynės.
Kada, o kada mūs šalė bus laisva
Ir kada mes sugrįšim tėvynėn?

Su alyvų žiedais ir vaikučiais mažais
Mus išvežė į šaltą Sibyrį.
Kada, o kada mūs šalė bus laisva
Ir kada mes sugrįšim tėvynėn?

Automatas sunkus slegia jaunus pečius
Ir kada mes nustosim kovoti,
Ir kada ir kada mūs šalė bus laisva
Ir kada mes sugrįšim tėvynėn?

Kai Maskva sudrebės, penkiakampė subyrės,
Tik tada, tik tada mūs šalė bus laisva.
Ir šalė bus laisva
Ir tada mes sugrįšim tėvynėn.

(Sibire dainuojama pavergtųjų daina)

NUOMONĖS

Nuo Priegliaus iki Narvos

Vasario mėnesį savo nepriklausomybės paskelbimo sukaktis švenčia Lietuva ir Estija tik 8 dienų tarpu: II. 16 d. ir II. 24 d., Latvijai švenčiant lapkričio 18 d. šių trijų Baltijos respublikų gimimas vieneriais — 1918 metais rodo jų bendrą politinę padėtį ir likimą. Skirtumas tik tas, kad Lietuva yra atgavusi valstybę buv. Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos branduolyje ir yra žymiai didesnis gyventojų skaičius už Latviją ir Estiją (Lietuva — 3.000.000 gyv., neskaitant visos Vilnijos pagal 1920. VII. 12 d. Maskvos taikos sutartį, Gardino — Suvalkų krašto ir visos Mažosios Lietuvos, Latvija — 2.000.000 gyv., Estija — 1.200.000 gyv.). Švęsdami savo respublikų nepriklausomybės sukaktis lietuviai, estai ir latviai pagrįstai didžiuojasi nepriklausomybės laikotarpyje pasiektais laimėjimais visose srityse. Jos įėjo į tautų ir valstybių bendruomenę kaip subrandę nariai, savo ekonominiu ir kultūriniu kilmu nustebinę ir skeptikus, kurie pradžioje abejojo žiūrėję į naujas "mažas" valstybes. Tik dabartinės padėties akivaizdoje, pabaltiečiai negali džiaugtis anų laisvų dienų užsienie politiką. Žvilgtelėjus atgal, atrodo, mes per daug buvome pasitikėję savimi ir tomis sutartimis, kuriomis su savo dideliais kaimynais tarėmės užsitikrinę savo nepriklausomybę, per daug pasitikėjęme tarptautiniu žmoniškumu ir tautų lygybe, kurią buvo paskelbęs garbingas JAV prezidentas Woodrow Wilson.

Todėl švenčiant nepriklausomybės sukaktis, kada mūsų visos jėgos ir pastangos yra buriamos Lietuvos, Estijos ir Latvijos respublikų išlaisvinimui, mums reikia demonstruoti pabaltiečių — lietuvių, estų ir latvių politinę vienybę, kurią nespėjome įgyvendinti nepriklausomybės laikotarpyje. O ta mūsų vienybė turi nesitenkinti vien tik vienybės draugijoms. "Didžiūsiai" mažai imponuoja "mažos" valstybės. Jus daugiau imponuoja šešių-septynių milijonų Pabaltic, kuriuo vardu jos ir daugiau žinomos, dažniau linksniuojamos.

IŠ LAIŠKŲ
REDAKCIJAI

LAISKAS IŠ VIRGINIJOS

Nuoširdžiai dėkoju už jūsų atviraiškį ir siunčiamą man knygę. Liūdnoje ilgesio valandose ji man suteiks daug džiaugsmo ir padės nepamiršti lietuviškos tėvų kalbos.

Jau 6 metai kai negirdėjau lietuviško žodžio, tai jei ne dainos ir lietuviški laikraščiai, gal ir lietuviškai greit nesusikalbėčiau.

Širdingai Jūsų

Antanas Šlapikas

NEW YORK

INCOME TAX PRIMINIMAI

Muitininkams dabar rūgiapiūtė. Bet taksų mokėtojams tai ne labai maloni, bet būtina pareiga — raportuoti 1956 metų pajamas ir atsiskaityti su muitininkais. Tačiau tą nervingą galvosūkį galima, ir apsimoka, pavesti sąžiningiems taksų specialistams.

Jie pasirūpins, kad nepermokėtumėt taksų.

Pranešimas New yorkečiams

Šia proga savo klientams pranešu, kad nuo dabar taksų reikalais pas mane kreiptųsi šiuo adresu:

D. Klinga,
337 Union Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 4-1232.

Ofiso vandos: nuo 10 val. ryto iki 3 val. vakaro.

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Antanaitytė-Valkienė, Antesė, iš Šakių apskr.
Baliutavičius, iš Piliuko, gyvenęs New Yorke.
Bendaravičienė - Valinskaitė, Emilija, d. Karolio.
Bludzius Vytautas, sūn. Jurgio.
Brinkaitė-Petkunienė Marija. Čerbulėnas Kazimieras.
Černiauskas Juozas, iš Prienu, gyvenęs Pittsburghe.
Civinskas Romas, sūnus Antano.
Daugelavičius Algirdas Jonas, iš Rokiškio apskr.

PASINAUDOKITE PROGA

Jeį ieškote tokios knygos, kuri malonu paskaityti ir miela turėti savo bibliotekoje, pasirūpinkite įsigyti šiuos mūsų leidinius:

Žemė dega, Jurgis Savickas, atsiminimai, I t.	\$4.50
Žemė dega, Jurgis Savickas, atsiminimai, II t.	4.50
Apie laiką ir žmones, Jonas Aistis, atsiminimai	2.50
Mirusios sielos, N. Gogolis, apysaka	3.25
Milžino paukštnė, Balys Sruoga, istorinis veikalas	2.50
Cezaris, Mirko Jelusič, istorinis romanas, I t.	2.00
Cezaris, Mirko Jelusič, istorinis romanas, II t.	2.00
Cezaris, Mirko Jelusič, istorinis romanas, III t.	2.00
Brollai Domeikos, L. Dovydenas, premijuotas romanas	2.50
Rytų pasakos, Vincas Krėvė	2.50
Užuovėja, Marius Katiliškis, romanas	3.50
Barabas, P. Lagerkvist, apysaka, Nobelio premija	2.25
Tomas Niernadis, A. Gailit, išgarsėjęs esto romanas	2.50
Kon-Tiki, T. Heyerdahl, garsi kelionių knyga	3.25
Karoliai, Guy de Maupassant, rinktinės novelės	2.50
Pavasarių audroj, Jieva Simonaitytė, romanas	2.50
Kolomba, Prosper Merimee, romanas	2.25

Visos šios knygos — rinktiniai veikalai mūsų ir pasaulinėje literatūroje. Apsirikti negalite nei viena. Užsisakydami tris iš čia esančių knygų, ketvirtą pasirenkate nemokamai. Rašykite ir pinigus siųskite

TERRA

3333 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgysi skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.
Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus.
Atskiras numeris 30 cent.

Šveicarijos Raudonasis Kryžius Budapešto ligoninėms paukojo nemažus kiekius anglių. Juos turi saugoti stiprios sargybos, nes šalantieji Budapešto gyventojai mielai savinasi.

Giraitis Jonas ir sesuo Ona, vaikai Kazio.
Grigo (Grigalaukas) Filypas.
Kaminskas Antanas ir Vladas ir sesuo Viktorija, iš Parečėnų k., Alytaus apskr.
Kažemėkas Feliksas.
Kazlauskas Pranas, sūnus Simono.
Klevickaitė Nina.
Martinkėnas Kazys, iš Dūdų k., Saldutiškio val.
Meškauskas Jonas, iš Pušaloto.
Miknevičius Juozas, sūn. Jono, iš Marijampolės apskr.
Mykolaitis Vytautas, sūnus Jurgio.

Noreika Zigmas, veter. gydytojas.

Pajeda Kazys.
Pauliulionienė - Tamoševičiūtė Eleonora.
Patlaba Stasys, vedęs Juliją Lukšytę.

Paulauskas Juozas, gyvenęs Chicagoje, 3517 So. Lowe Ave.
Petkunienė-Brinkaitė Marija.
Pilkaukas Albinas, iš Rokiškio apskr.

Rinkevičius Jonas ir Juozas ir sesuo Tamulynienė Ona, vaikai Prano, iš Vilkaviškio apskr., Parkunikiškių k.

Rupšis Adomas ir Stasys, kilę nuo Varnių.

Šetkus Juozas, iš Šaukėnų, Tauragės apskr.

Statkus Mečys, sūnus Vaclovo. Striuka Jonas, seniau gyvenęs Riverton, Illinois.

Stundžia Kazys, sūn. Anupro, iš Labanoro parap.

Tamoševičiūtė - Pauliulionienė, Eleonora.

Tamulynienė-Rinkevičiūtė Ona ir broliai Rinkevičius Jonas ir Juozas, vaikai Prano, iš Vilkaviškio apskr.

Uogintas Jonas, iš Kapčiūnų k., Pušaloto val., Biržų apskr.

Valinčius Juozas, sūn. Juozo, gyveno gal Worcester, Mass.

Valinskaitė - Bendaravičienė Emilija, d. Karolio.

Valkienė-Antanaitytė Antosė, iš Šakių apskr.

Wasermanas Vytautas Johanas.

Venckus Juozas, gyvenęs Bostone, Grand Street.

Zitikis Vladas.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

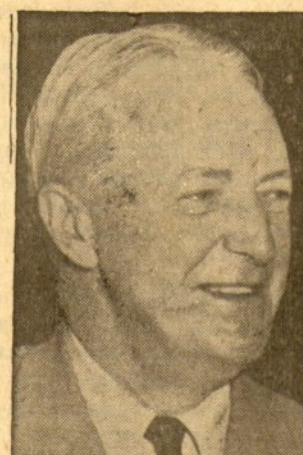
Rasulius Vytautas, s. Vinco, gimęs (apytikriai) 1924 m. Alytaus mieste.

Paulionis Zigmas, gimęs 1922 m. Kvietkinės kaime, Kalvarijos rajone.

Greičiūtė Elena, d. Broniaus iš Mauručiu kaimo, Marijampolės apskr. (Yra žinių, kad iškėjęsi už gydytojo Pakalnio).

Ieško iš Lietuvos Aldona Zakaraušienė-Rasulytė.

Dėl informacijų kreiptis į Leonardą Dautarą — 1074 E. 77 St., Cleveland 3, Ohio.

Naujuoju JAV ambasadorium Vakarų Vokietijoje būsiąs David K. E. Bruce. Bruce yra buvęs valstybės sekretoriaus pavaduotoju.

Clevelande
APYLINKĖSE

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Taryba širdingai kviečia visą Clevelando lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti Vasario 16 d. minėjime, tuo įrodant mūsų tautinį susipratimą ir viešai demonstruojant amerikiečiams mūsų tautos laisvės ilgesį bei protestuojant prieš lietuvių tautos pavergimo neteisę.

Minėjimas įvyks jau šį sekmadienį, ir pradedamas iškilmingomis pamaldomis katedroje. Baigiamos W.H.K. salėje Vasario 16 d. aktu bei koncertu.

W.H.K. salėje kalbės žymūs amerikiečiai, dalyvaus pabaltiečių, vengrų ir visų pavergtų tautų atstovai. Meninę programą išpildys A. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis, solistė Juzė Krištolaitytė, smuikininkas Vytautas Kušleika ir V. Bakūnas.

Kiekvienais metais rengiant mūsų Nepriklausomybės minėjimo sukaktį, kreipiamasi į visus tautiečius, prašant jų gausaus dalyvavimo. Atrodo, kad šitai ir nebereikėtų daryti. Juk kiekvienam aišku, kad ta didžioji mūsų šventė yra ne kas kitas, kaip kadaise buvęs taip didelis ir taip prasmingas lietuvių tautos prisikėlimas. Lygiai ir šiandien tam giliam mūsų tautos liūdesi, Vasario 16 d. mums lieka ir liks amžinai to paties didžiojo prisikėlimo simbolis. Jokiam širdingam lietuviui nei laisvės ilgesys savo tautai, nei viltis ją atgauti negali būti svetima ir nereikšminga. Tikrai mūsų kasdienybės gyvenimas ir visi labai menki, formalūs tarpusavio nesutikimai lyg ir aptemdė lietuvių idealo grynumą ir jo turinio svorį. Atsiranda nepasitikėjimas sau paties, abuojujamas ir nusivylimas patriotiniu idealizmu. Štai dėl ko ir šiandien norisi kvieisti visus

Jordano karališkojo šeimoje esą daug nesusipratimų. Karalienė Dina, 28 metų, nepatenkinta karaliaus Husseino, 21 m., flirtu su kitomis moterimis. Korespondentai laukia skrybų.

Ieškoti ir geros valios, geros nuotaikos ir dvasinio pakilimo. Juk ir visas mūsų išeivijos stiprumas glūdi tikrai pačiam tikėjime į idealo grynumą giliam tautiniam susipratime ir sugebėjime vieningai dirbti. Jeigu šių principų išeivijos gyvenime neteksime, veltui mūsų patriotiniai šūkliai, veltui visa viltis lietuvių išlaikyti ir ją perduoti sekančiai kartai.

Tegul ir šių metų Vasario 16 d. minėjimas būna ir mūsų pačių prisikėlimas gilesniam tautiniam sąmoningumui ir tobulėsimui kelių suradimui vieningai dirbti.

Tegul tas mūsų pačių prisikėlimas būna gyvenimo ir ryžtėnis šiandien, kada iš tikrųjų ir pats Lietuvos ir lietuvių vargas realiai yra daug daugiau žinomas ir labai priartėjęs.

Šis sekmadienis tegul būna ta nepaprasta diena, kuri šviestų galingu noru sumažinti Lietuvos ir lietuvių vargą ir mus visus sujungtų neišskiriamais ryšiais.

Pavykęs kvarteto koncertas

Vasario 3 d. šv. Jurgio parapijos salėje koncertavo pirmą kartą Clevelandan atvykęs solisto V. Verikailio kvartetas. Pilnutėlei salei publikos solistas Verikailis ir kvartetas pateikė visą pluoštą Martinonio, Vanaigačio, Petrausko, Tosti, Danza,

Pavykęs kvarteto koncertas

Vasario 3 d. šv. Jurgio parapijos salėje koncertavo pirmą kartą Clevelandan atvykęs solisto V. Verikailio kvartetas. Pilnutėlei salei publikos solistas Verikailis ir kvartetas pateikė visą pluoštą Martinonio, Vanaigačio, Petrausko, Tosti, Danza,

GERIAUSI IDAINAVIMAI

BR. BUDRIŪNO KVARTETO

TRYS PLOKŠTELES:

1. Žvakė ir plėštakė; Valsas
2. Vėžė mane iš namų; Klumpės
3. O dalelė; Į kovą; Gyvenimo aidu

KIEKVIENA PO \$1.50

VINCES JONUŠKAITĖS

IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Kur prapuolė tas kelelis; Viešpaties pasaulis; Oj ant kalno; Mėlynai varpeliai; Plaukia antelė; Pasakykit; Aš per naktį; Ešk karvute; Oj kas sodai; Ar atminai; Anoj pusėj marelį; Už augstųjų kalvelių; Spragilų daina; Mano gimtinė.

KAINA \$8.00

CHICAGOS VYRŲ CHORO

IDAINAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per naktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji namai; Draugai, pakelkite taures; Viešpats vakarai; Jau žirgelis pabalnotas; Naktis graži; Valiok dalgelį; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvario stonios.

KAINA \$8.00

ČIURLIONIO ANSAMBLIO

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Linėlius roviau; Ar aš ne vyšnelė; Elkime mudu abudu; Sėjau rūtę; Tykia, tykia! Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankė; Pemenėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevėlis; Kas bernelio sumjlyta.

KAINA \$10.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKŠTELES IDAINAVIMŲ ALBUMAS

DIRVA
1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

Cleveland ir APYLINKĖS

Iškilmingas Vasario 16-osios minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius praneša, kad Vasario 16-osios minėjimas šiemet įvyks tokia tvarka:

Sekmadienį, vasario 17 d., 11 val. ryto — iškilmingos pamaldos šv. Jono Katedroje (kampas Superior ir East 9-os gatvės). Šv. Mišias atnašaus pats arkivyskupas Edward F. Hoban. Mišių metu giedos Katedros choras ir Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio. Bus pasakytas iškilmingas pritaikytas pamokslas. Kadangi katedroje telpa 3000 žmonių, yra ypatingai svarbu, kad visa lietuviškoji visuomenė tose pamaldose dalyvautų.

Iš policijos yra gautas leidimas viešai demonstracijai, todėl prašoma visa Clevelando lietuvių visuomenė, prieš vykstant į Katedrą, 10 val. rinktis prie šv. Jurgio parapijos bažnyčios (iš šiaurės pusės). Čia bus išduotos vėliavėlės prie mašinų ir po to organizuotai vykstame į pamaldas.

Tą pačią dieną (sekmadienį) 6 val. vakaro įvyksta iškilmingas aktas, WHK auditorijoje (5000 Euclid Avenue), dalyvaujant žymiesiems lietuviams ir lietuvių, estų ir vengrų atstovams. Koncertinė akto dalį atliks Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio, ir solistai Aldona Stempuzienė, Juzė Kristolaitytė, V. Bakūnas ir Clevelando orkestro narys Vytautas Kušleika.

Atvykime visi į tos didžiosios lietuvių tautos dienos minėjimą. Biletai gaunami pas p. Leknicką, Grudį, Daugėlą ir Dabrovolskį. Vakare nuo 5 val. prie įėjimo.

Pasisekęs Tautinės Sąjungos Vasario 16-osios minėjimas

Pereitą sekmadienį Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus rengtas Vasario 16-osios minėjimas praėjo oriai ir įspūdingai.

I minėjimą atsilankė didokas būrys Tautinės Sąjungos narių ir svečių, kurie susikaupę iš klausė turiningos Aldonos Augustinavičienės paskaitos, įtikimai iškilmingos lietuviškojo solidarumo reikšmę ir pabrėžusios reikalingą visiems lietuviams įsijungti į Lietuvos laisvinimo darbą, nesivaržant dėl vadovavimo.

— "Supraskime, kad mes visi esame lietuviškosios simfonijos nariai. Ir visi nesvarbu, kas tai simfonijai diriguoja, bet svarbu, kad mes visi, tiek laisvės šalyse atsidūrę, tiek Lietuvoje likę, tiek ir Sibire kenčiant, toje simfonijoje dalyvaujame. Ir kuo labiau Lietuvoje likusių mūsų brolių balsas yra slopinamas ir silpnas, tuo stipresnis turi būti mūsų, laisvę gyvenančiųjų, balsas" — kalbėjo prelegentė.

Po paskaitos sekė muzikinė dalis, kurią labai meniškai atliko Aldona Stempuzienė, padainuodama keletą Vasario 16-ajai pritaikytų dainų. Dainininkė labai vykusiai pianinu pritarė muzikė Irena Plechavičienė.

Po muzikinės dalies buvo vaišės, kurių metu susirinkusieji turėjo progos jaukiai pabendrauti ir pasidalinti patirtais įspūdžiais.

Dalyvių tarpe matėsi velionies

preidento Smetonos našlė Sofija Smetonienė, Bendruomenės Pirmininkas Stasys Barzdukas, Pijus Žiūrys su Ponia, Alfonsas Mikulskis su Ponia, Izidorius Samas, inž. Jonas Puškorius ir eilė kitų senosios ir jaunimo kartos atstovų.

Minėjimas vyko Gaidžiūnų namuose. Pirmininkavo adv. Julius Smetona.

Inž. Eug. Bartkus

tarnybiniais reikalais lankydamasis Clevelande, aplankė eilę pažįstamų. Su Dirvos redaktorium tarėsi įvairiais organizaciniais klausimais. Inž. E. Bartkus yra Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus pirmininkas.

Nauja radijo valdyba

Radijo klubo valdyba pasiskirstė pareigomis. Pirmininkas — muz. A. Mikulskis, vicepirmininkas inž. P. Žiūrys, sekretorius M. Gailiūšienė, išdėstė narys J. Dunduraitė ir valdybos narys J. Stempuzis paskirtas radijo reikalų bei programos vedėju.

Naujoji valdyba jau įsigijo magnetofoną (tape recorder).

Muz. Ambrazo ir Juliaus Kazėno mokinių koncertas

Įvyks gegužės mėn. Tai jau trečiasis metinis koncertas, kuris kada būti įdomesnis, negu praėjusieji.

Koncerte dalyvaus piano, daiktavimo ir akordeono mokiniai. Kviečiami ir pavieniai besimokantieji muzikos šiuo reikalu kreiptis pas J. Kazėną tel. EN 1-4446.

Vasario 16 per radiją

bus minima šį penktadienį, vasario 15 d. Kalbės ALTO pirminkas L. Leknickas ir K. Žukas.

Jonui Brazauskui

padaryta sunki operacija. Ligonis taisosi ir tikisi greit pasimatyti lietuviškuose parengimuose.

J. Salasevičius

po sunkios operacijos parvežtas namus ir jau pradeda vaikščioti.

O. ir K. S. Karpiai

jau antra savaitė atostogauja Floridoje.

Mus patikslina

F. Edimtas, kad į Ramovės valdybą A. Spirikaitis išrinktas kultūros reikalų vadovu pareigoms.

Sudaryta rinkiminė komisija

Apylinkės Valdyba sudarė rinkimų komisiją, kurios pareiga praveisti apylinkės organų rinkimus per metinį, visuotinį susirinkimą kovo mėn. 17 d.

Valdybos pirmininkas vasario mėn. 5 d. sukvietė rinkimų komisijos narius posėdžiui, kur pasiskirstyta pareigos: Zigmas Peckas — Rinkimų Komisijos pirmininkas, Emilija Skrabulytė — sekretorius, nariai: Antanas Buknys, Zenonas Dučmanas, Vytautas Kamantas, Antanas Mikulskis ir Kazys Gaizutis. Komisijos uždavinys pasipūpinti, kad būtų pasiūlyta atitinkamas kiekis kandidatų ir įvykdyti rinkimai.

Gubernatoriui O'Neill pagerbti vakariene

Ketvirtadienį, vasario 28 d. 7:30 vakaro, Rainbow Room Carter Hotel.

Meninėje programoje dalyvaus Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio.

Pakvietimai gaunami "Dirvoje", pas Dr. Joną Stankaitį ir adv. Juliją Smetoną.

Mokesčių mokėtojams

Clevelando lietuvių patogumui Jonas Kazlauskas ir Andrius Mackevičius pradeda pildyti pajamų mokesčius (income tax). "Dirvos" patalpose kiekvieną sekmadienį nuo 11:30 iki 2 val.

Mokesčių blankus galima užpildyti

adv. Juliaus Smetonos raštinėje — 1704 Lee Road ir pagal susitarimą telefonu EReview 1-4333.

Naujoji lietuviška kepykla Europa

jau pradėjo veikti ir didelių pasisekimu platina savo gaminius ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp lenkų, ukrainiečių, vokiečių ir kitų tautų.

Reikalaukite Europos kepyklos gaminių savo artimoje krautuvėje, o kepykla tučtuojau ap rūpins Jūsų krautuvę savo gaminiiais.

Kepyklos telefonas yra MI 1-4173.

Kas Europos valgys duoną, žydės visad, kaip aguona.

Western Reserve Kennel Club

praneša, kad vasario mėn. 23 ir 24 dienomis Cleveland Public Auditorium įvyksta šunų paroda. Parodoj bus apie 95 šunų veislių. Taip pat parodoj pasirodys ir TV šuo Rin-Tin-Tin.

KAS

UŽSISAKE

DIRVĄ —

TAS IŠSIGAILĖJO!

Lietuvių įmonė dažo ir dekoruoja naujų ir senų namų butus ir įvairias sales. Taip pat ištaiso ir atnaujiną sienų bei lubų tinką. Žiemos metu duodame papiginimą.

677 E. 128 St.
Telef.: MU 1-8368

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ

TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savo ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambinkit: SK 1-2183

PAULINA

MOZURAITIS,

agentas

Aukos Lietuvos Nepriklausomybės Fondui

primamos Dirvoje ir pas Fondo įgaliotinius.

Baltic Delicat. krautuvėje (6908 Superior) jūs rasite:

Gausų kepyklos gaminių pasirinkimą — naujos lietuviškos kepyklos gaminius, kanadišką juodą duoną, pyragaičius, tortus ir kt.

Mėsiškų delikatesų — skilandžių, kaimiško stiliaus dešrų, rūkytų kumpių, įv. kraštų palengvų, Geona salami ir t.t.

Įv. kraštų vynus ir šampanus kaip prancūziškus ir vokiškus ispaniškus Jerez ir Taragona vengrų Tokai, italų vermouth ir t.t.

Be to čia Jūs rasite ir daugybę kitų delikatesų, kaip rūkytus ungurius, minagas, skumbrias, lašišas, kilkas, šprotus ir t.t. ir t.t.

IŠNUOMOJAMA

Išnuomojamas kambarys su atskira virtuve.
Saukti tel. GA 1-7941.

Išnuomojamas kambarys vyrui. Duodamas ir maistas.
6214 Superior. Telef. EX 1-8382

Parduodama įvairių gėrimų

krautuvė,

esanti lietuvių rajone.

Kreiptis —

Pix Beverage

6903 Superior Ave.

Parduodama kepykla,

esanti Clevelando šiaurinėje dalyje.

Biznis vienoj vietoj išdirbtas per 40 metų Parduodamas drauge su įrengimais. Kaina \$50,000.

Saukti po 6 val. vak. FA 1-1672

Išsikraustant parduodama

valgomosios baldai: apvalus stalas, bufetas, 4 kėdės, sup. kėdė, radijo — patefonas, du kilimai, virtuvės valgomajam stalas ir 4 kėdės, didelis veidrodys, užuolaidos.
Saukti po 5 val. vakaro tel.: SW 5-5442.

GALIŲ JUMS PADĖTI

PERKANT AUTOMOBILĮ IR

TUO SUTAUPYTI!

Prieš perkant naują ar geresnį naudotą automobilį, saukite mane.

Jūs gausite žemiausią finansavimo sąlygas: maždaug \$4.50 už \$100 perkant naują mašiną ar 6% perkant naudotą mašiną, įskaitant ir gyvybės draudimą.

Saukite:

Paulina Mozuraitis, agentas

Telefonas SK 1-2183

Mes turime spaustuotų pirkėjų.

Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.

7032 Wade Park Ave.

Arthur O. Mays, broker

Telef.: UT 1-7551

(52)

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Patalpų kaimynui prenumeruoti DIRVĄ!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

PARDUODAMI NAMAI

East Cleveland į pietų pusę iš Euclid ir Superior Ave. iš 9 kambarių colonial su 5 mieg., dvi vonios, 2 nauji gaso pečiai, 2 garažai.

Į šiaurę iš Superior Ave., vadinamam lenkų rajone, iš 8 kamb. colonial su 4 mieg., centralinis apšildymas, 2 garažai, prašo \$11,700.

Naujos parapijos rajone visai prie bažnyčios iš 5 kamb. bungalow gaso apšildymas, prašo \$14,500.

Mes turime parduoti ir daug kitų įvairių namų.

Saukite Paul Mikšys namų

telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty

960 E. 185 St.

KE 1-5030

Dviejų šeimų,

netoli St. Clair — E. 79 St. po

5 ir 5 k. Pilnas rūsys. Gaso šildymas. Didelis sklypas. 2 geri garažai.

Agentas, saukti: GL 1-9763.

2 šeimų namas

šv. Jurgio parapijos rajone. 6

kamb. žemai, 5 viršų.

Kaina \$13,900.

Globokar Realty

990 E. 74 St. HE 1-6607

2 ŠEIMŲ NAMAS

5 kambariai ir vonia. 2 mašinių garažai. Gaso šildymas. Labai geram stovy.

472 E. 128 St.

Mr. A. Koenad (9)

LAKE ERIE

LUMBER CO.

1321 MARQUETTE

Izolacijios, porčių medžiaga,

fanera, durys, langai ir kita.

Pramonės medžiaga.

Tuo pristatoma.

ELMER HOCKER, Mgr.

Vienas blokas N. W. iš E. 55 St.

ir St. Clair Ave.

Henderson 1-5080

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

[Ivairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val.

ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 St. KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Viešoms Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareiga visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje.

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvuoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimus įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metalų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

JUOZO KAMAIČIO

naujų batų parduotuvė

batų taisymas ir oda

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu

saukit GA 1-7658 tarp 7-9 val.

vakarų. Sekmadieniais visą dieną.

J. CIJŪNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASS'N

Du skyriai

6712 Superior Ave. HE 1-2498

13515 Euclid Ave. MU 1-8100

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti

• Vasaros VEDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ

Itaisymo VISU METU

THE HENRY FURNACE CO. CLEVELAND, OHIO

I. J. SAMAS JEWELER

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kai užsimiršta ką anksčiau kalbėjo ir darė

II

EMILIJĄ CEKIENĘ

Nors prel. M. Krupavičius savo atsiminimuose dėl 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo, pats su savo partija bando nusiplauti rankas, bet gi iš tolo stebint, tai tuo laiku įvykius Lietuvos visuomenei, kitaip atrodė. O tai patvirtina dar ir dabar tuose įvykiuose dalyvavusių žmonių daugumos pasisakymai.

Min. Balutis savo atsiminimuose tą patį įvykį kitaip nusiviečia. Tarp kitko jis rašo:

„...Šleivičius vyriausybę nukreipė opozicija. Bet opozicijoje buvo nepalyginamai daugiau krikščionių demokratų, negu tautininkų. Gal būtų tautininkai, o ypatingai A. Smetona, turėjo daugiau simpatijų kariuomenėi, be kurios perversmas būtų buvęs visai neįmanomas. Bet tikroji opozicinė jėga krašte buvo juk krikšč. demokratai...“ (Margutis, 1955 m. rugsėjo m.).

Ar tik gerb. prel. Krupavičius dėl tos gruodžio 17 d. jaudinasi, kad nepavyko pačiam valdžios priešaky atsistoti su savo partija, kaip savo laiku padarė Austrijos krikščionių demokratų kancleris Schuschnigas.

Jeigu toks planas buvo ir esant galimybėms liko neįvykdytas, tai greičiausiai sulaukė ką tik pralaimėti III-me seime rinkimai parodė tautos nepasitikėjimą. Tai pripažįsta ir patys krikščionys demokratai, jog partijos kas nors buvo neturėjo.

Rinkimų pralaimėjimas verčia partiją patikrinti savo programą, ipareigoja geriau pažinti tautos norus, tautos politinio gyvenimo pulsą ir surasti tobulas priemones programai vykdyti, — rašo D. Jasaitis, kalbėdamas apie krikšč. demokratų partiją 1926 m. ir primindamas gruodžio 17-os d. perversmą. (Tėvynės Sargas, 1954 m. 1 nr.).

Prel. M. Krupavičius savo atsiminimuose gražiai aprašo ūkininkų S-gos „lašinių“ bylą. Gražu iš jo pusės, jog daug tiesos kaltininkams pripažįsta, tačiau išvadoj juos vistiek išteisina. O skaitytojui ir eiliniam gyvenimo stebėtojui, kaip buvo taip ir liko neaišku, kodėl jie vis dėlto tuos antspaudus nuo lašinių išskutinėjo. Juk tai labai sunkus darbas, o šeimininkės, pirkdamos mėsą pirmiausia tuos antspaudus vengia, radę ilgai vargsta, kol išskuta. Nejaugi tie ūkininkų S-gos vadovai turėjo tikslą pasitarnauti tik kariuomenės virėjams?

Toliau autorius rašo, jog idėjinių priešių buvo prigrūsti kalėjimai ir koncentracijos stovyklos, lietuvių visuomenei užkišta burna, suraišytos rankos ir t.t.

Atseit, kitaip manantieji tuo laikui mirė ar merdėjo. Bet gi tenka nustepti, kad prez. A. Smetonos valdymo metu, A. Merkiui esant min. pirmininkui buvo krikšč. demokratų viešas suvažiavimas Kaune, į kurį suvažiavo 250 jaunu, pačiu stipriausių inteligentų iš visų Lietuvos vietų.

— Nustebau — režimo kaip nebūta! — rašo tas pats prel. M. Krupavičius. (Tėvynės Sargas, 1954 m. I (11) nr. 63 ps.).

Kaip suderinti? Nejaugi koncentracijos stovyklose jie baigė aukštųjų mokslus, ar iš kalėjimų į suvažiavimą suplaukė. Juk ten daugumoj suvažiavo krikšč. demokratų partijos vadai.

Taip pat labai aišku, ką au-

torius norėjo pasakyti neigdamas ir kan. Tumo-Vaižganto asmenį. Jis rašo:

„...Tumas buvo menkas teologas...“

Klaidų visi padarome, o taip gi gerai žinome, kad savo profesijoj vieni gilesni, kiti paviršutiniškesni. Pasauliečiui neįtikinama ir tai, kad teologijos mokslas leistų dvasiškiams bendradarbiauti su komunizmu, ką pasiūlė gerb. atsiminimų autorius su savo memorandumu bolševikams okupavus Lietuvą.

Tikroji kan. Tumo neigiamos charakteristikos priežastis prel. M. Krupavičiaus atsiminimuose ar tik nebus jo buvusi aštroka publika, nukreipta prieš seimus, lygiai, kaip ir Maironio satyros.

Kalbant apie tą gruodžio 17-os d. perversmą, tinka priminti ir teisingą J. Aisčio to laikotarpio apibūdinimą. Jis rašo:

„...Po paskutinių seimo rinkimų parlamentarinė Lietuvos valdžia susmuko... Tai buvo didelė mūsų tautos tragedija, kad jos teisėtai išrinktoji valdžia, idealiausia valdymosi forma privedė prie bankroto. Ir patys liaudininkai, manau neabejoja, kad jų valdžia buvo priešusi liepto galą ir kad ji atidavė vairą pirmam parodžiusiam energijos...“ (Santarvė, 1953, Nr. 5).

Kad tauta iš to bankroto išvestų, tas pirmasis parodės energijos, kaip tik ir buvo A. Smetona.

Vis dar neįsijiant nuomonių pasikeitimo apie tą 1926 m. gruodžio 17 d. perversmą, Keleivis (1957, I. 16 d.) taip apie jį samprotuoja:

„...Kol dar yra gyvi ir neužmirę, savo visokių privilegijų Smetonos diktatūros parazitai, pritarėjai, tol gruodžio 17 d. perversmas nėra istorija, bet yra gyvas skaudulys lietuvių politiniame kūne...“

Ar negeria tikty Keleivui, kaip ir kiekvienam lietuviui, besisielojančiam Lietuvos reikalais tik džiaugtis, kad kuo daugiau yra dar gyvų to įvykio liūdinių, kurių dėka tik vispusiškai išnagrinėdami galime šį įvykį objektyviai paruošti istorijai. Nejaugi Keleivis norėtų pats vie-

nas monopolizuoti sau teisę Lietuvos istoriją kurti?

Pravartu būtų prisiminti ir netolimus įvykius prieš tą perversmą, kurie galbūt, turėjo ir lemiamos reikšmės jam įvykti.

1921 m. sausio 17 d. seimo posėdy min. pirm. K. Grinius šiaip nupasakoja dar sunkią krašto padėtį:

„...Kitas priešas, tai komunistų organizacija, kuri gamina si pūdus dinamito, revolverių, rankinių granatų, literatūrą leidžia. Jau pirmiau žvalgybos buvo susekta beplatinant nelegalių laikraščių, kaip „Kova“, „Raudonoji kariuomenė“ ir kitų įvairių brošiūrų ir atsišaukimų, kur kviečia nuversti dabartinę tvarką ir įvesti Tarybų Valdžią su proletariato diktatūra... Štai sausio 4 d. Kauno žvalgybos surasta centro sandėlis, kuriame rasta 15 pudų raudonosios literatūros, 3 dėžės sprogstamosios medžiagos, kelios dešimtys neuždarytų Lietuvos pasų, 10 metrų Bifikordo ristikų su padėgimo prietaisais, rankinių granatų ir daug susirašinėjimų. Seimas prašo vyriausybę griežtai tvarkyti krašto reikalus. (Tėvynės Sargas, 1954 m. Nr. 1 (1)).

Ir štai, kai 1921 m. gegužės 18 d. posėdy, socialdemokratai griežtai užprotestavo dėl areštuotų gegužės 1 d. už komunistinę veiklą Stepanenko, pas kurį rasta literatūros „Čto takoje komunizmu“, „Čto takoje krasnaja molodiož“ ir k., o pas Janušauską dar ir šautuvų, ir kai jų protestas seimo buvo atmestas, socialdemokratai su triukšmu apšaukė seimo salę ir atšaukė savo atstovus iš visų komisijų.

Taip pat Keleivis piktai puola Dirvą, kur J. Jakštas profesinės sąjungas pavadino komunistinėmis. Vargu įstengtų Keleivis tą faktą įrodyti priešingai. Juk niekam nepaslapstis, kad daugely vietų, ypač apygardose, profsąjungų vadovybės buvo tikrų komunistų rankose. Tačiau į antrąs eilės vadovaujamą vietą jie įsileisdavo ir socialdemokratų, o tai greičiausiai dėl to, kad pastarieji, būdami legaliai partija, turėjo galimybių jų reikalus ginti viešai seimuose, kur patys negalėdavo prasmukti.

Pav. Raseinių prof. s-gos ne tik centre, bet ir periferijose daugumoj buvo komunistai. Kai 1923 m. gegužės 1 d. vyko jų suvažiavimas, atvažiavęs agita-

ALDONA STEMPUŽIENĖ DAINUOJA CHICAGOS TAUTINĖS SĄJUNGOS RENGIAMAM VASARIO 16 BANKETE

A. I. T. S. Chicagos Skyrius ruošia banketą South Shore Country Club sekmadienį, vasario mėn. 17 dieną septintą vakarą.

Skyriaus pirmininkas Eugenijus Bartkus praneša, kad laukiamas daug aukštų svečių iš Chicago. Banketą išvys daug dainininkių iš Clevelando — Aldona Stempužienė.

Šia proga mėginama užmegsti artimesnius santykius su vietos amerikiečiais ir padėti pagrindą suorganizavimui Lietuvos Bičiulių Draugijos.

Rezervacijos galima padaryti iki banketo išvakarių skambinant telefonu: Margutis GR 6-2242 arba p. Jurkūnienė — GR 6-4217.

Meninę programą dalį šiam

bankete išvys viešnia dainininkių iš Clevelando — Aldona Stempužienė.

Šia proga mėginama užmegsti artimesnius santykius su vietos amerikiečiais ir padėti pagrindą suorganizavimui Lietuvos Bičiulių Draugijos.

Rezervacijos galima padaryti iki banketo išvakarių skambinant telefonu: Margutis GR 6-2242 arba p. Jurkūnienė — GR 6-4217.

Meninę programą dalį šiam

cijoms vienas seimo narys juos išvedė į gatvę demonstracijoms.

1924 m. rugs. 1 d. Marijampolėje prof. s-gos vadovai žmonėms išėjus iš bažnyčios, įsimašė su raudona vėliava į minią, giedodami internacionalą, neva reikėdami protestą prieš karus, kuriuos sukėlė buržuazija.

Po tokių įvykių vykdavo areštai, prieš kuriuos protestuodavo arčiau prie valdžios stovintieji ne komunistai, bet jų reikalus ginantieji socialdemokratų seimo nariai.

1924 m. gale seimo posėdy L. Purėnienė net stebisi, kaip krikšč. demokratai drįsta sakyti, jog jie su komunistais kovojo ir kovos. Jai esą ne tik nežmoniška, bet ir nekrikščioniška.

Ta proga prisimintina ir paties prel. M. Krupavičiaus išsamus apibūdinimas tų partijų, gynusių netikruosius tautos reikalus jau 1926 m.

„...Socialdemokratai yra ne kas kita, kaip bolševikų avangardas. Kur socialistai paima valdžią, jie visur nutiesia bolševikams kelius... Mūsų tautinė vėliava socialdemokratų vadinama skarmalu...“

...Valstiečiai liaudininkai nepasirodė tautiškai nusistatę... Kai 1917 m. lietuvių seime reikėjo pasisakyti dėl Lietuvos nepriklausomybės, jie su Bortkevičiene, Šlezevičium ir kitais jų vadais nutraukė seimą ir išėdami nepaėmė tautinę vėliavą, bet paėmė žmonių krauju nudažytą vėliavą. Negiedojo Lietuvos himnų, bet užtraukė internacionalą. Ir jų idealas, jų pažiūros pasiliko šiandien praktikoje tos pačios...“ (prel. Krup. kalba, sakyta 1926 m. lapkr. 6 d., 3-me seime, II sesijoje, 46 posėdy).

Kaip matome iš vykusių tuo laiku Lietuvoj neramumų, nei ačiū.

Amžinas akumuliatorius — nauji automobilstams

Nė vienas laikotarpis nepasizymėjo tiek daug technologinių išradimų, kaip pirmoji pusė šio šimtmečio. Ir galbūt ne vienoje srityje nebuvo daugiau atsieta, kaip automašinių tobulinime.

Paminėtini išradimai — starteris, hidrauliniai stabdžiai ir vairas, šildymas ir vėdinimas. Šie ir kiti išradimai bei patobulinimai automobilį pakeitė iš primityvios beaklinės kietos į šių dienų modernišką mašiną.

Bet iki šių dienų viena labai svarbi automobilio dalis padarė tik labai mažą progresą — tai akumuliatorius.

Dabartinėse mašinose vartojamas švino akumuliatorius sugenda nuo perkrovimo, nenaudojamas, blogai veikia didesniame šaltume ir karštyje, jo dėžė dažnai sprogtas nuo didesnio šalčio. Jo amžius — nuo vieno iki, beveik geriausiu atveju, trijų metų.

Bet su išradimu kadmiujus akumuliatoriaus, pašalintas ir šis automobilio netobulumas. Kadmiujus akumuliatoriuje vietoj švino plokštelių vartojamos kadmiujus junginių plokštelės, kurios duoda akumuliatoriui daug gerų savybių — neturi visų aukščiausių išvardintų švino akumuliatoriaus trūkumų.

Kadmiujus akumuliatorius jau suspėjo įgyti amžino vardo, nes Europoje yra akumuliatorių, kurie ištarnavo 40 metų ir dar tebėra pilnoje tvarkoje.

Kadmiujus akumuliatorius buvo išrastas švedų Waldemar Jungner ir Karl Ludvig Berg 1909 metais ir vartojamas okeaniniuose laivuose, kaip Queen Elizabeth, Queen Mary, Normandie. Taip pat vokiečiai naudojo V-2 raketose, kurios apšaudė Angliją antrojo pasaulinio karo metu. Taip pat įvairių kraštų povandeniniuose laivuose, tankuose, karo lėktuvuose.

Nors kadmiujus akumuliatoriai ir buvo gaminami Europoje nuo jų išradimo momento, jie plačiai negalėjo paplisti, nes švino akumuliatorių firmos (Amerikos, Anglijos ir Vokietijos) susitarusios supirko kadmiujus akumuliatorių firmų akcijas ir kadmiujus akumuliatorių kainas

nustatė nepamatuoti aukštai. Taip pat griežiausioje paslapyje laikė jų gamybos procesą.

Tik po to, kai 1947 metais Amerikos vyriausybė likvidavo sindikatą, kaip priešingą Sherman Antitrust Act, atsirado galimybė ir Amerikoje organizuoti kadmiujus akumuliatorių pramonę.

Pirmieji kadmiujus akumuliatoriai pradėti gaminti Massachusetts valstybėje pagalbos to akumuliatoriaus išradėjo sūnau Carl Berg tuoj po antrojo pasaulinio karo. Buvo susidurta su sunkumais pagaminti reikiamo dydžio ir elektrinės talpos akumuliatorius, tinkamus automobiliams. Todėl pirmieji akumuliatoriai buvo gaminami naftos rafinerijoms, geležinkelams, autobusams, telefono stotims ir pan., kur jau pilnai pasitvirtino jų privalumai.

Tik po ilgų bandymų pasisekė sukonstruoti kadmiujus akumuliatorių tokių pat išmierių ir el. talpos, kokie vartojami automobiliuose. Šiuo metu tokiuos kadmiujus akumuliatorius gamina viena firma Californijoje ir jos pagaminti akumuliatoriai sparčiai plinta po visą kraštą.

Minėtos firmos kadmiujus akumuliatoriai jau pardavinėjami ir Clevelande, kas duoda progą clevelandiečiams automobilstams apsirūpinti saugiu elektros energijos šaltiniu.

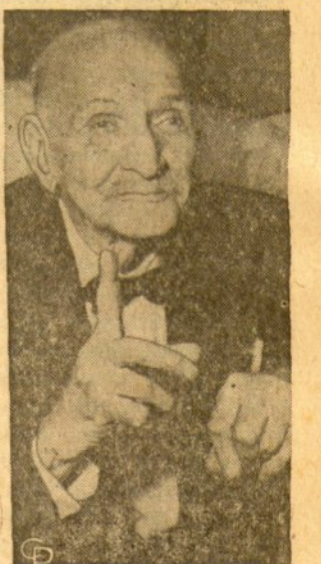
Inž. B. Snarskis

L. L. KOVŲ INVALIDŲ DRAUGIJOS PADĖKA

L. L. Kovų Invalidų Draugijos Valdyba širdingai dėkoja Detroito Lietuvių Veteranų Sąjungai „RAMOVÉ“ Skyriaus Valdybai, visuomenei, aukų rinkėjams dėžutėms, sąrašų rinkėjams, Ponams Leonardui Peseckui, Jonui Černiui, Jurgiui Mitkui ir Česui Sadeikiui už auką — šimtą devyniasdešimtis penkis dolerius ir 49 centus L. L. Kovų Invalidams paremti.

Siunčiame širdingiausių linkėjimus aukotojams.

L. L. Kovų Invalidų Draugijos Valdyba

Medan Rambo San Francisco mieste švenčia 101 metų sukaktį ir džiaugiasi gausia savo šeima: 17 vaikų, 58 anūkais ir 80 proanūkių. Taigi yra kuo džiaugtis...

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dinos fondai aukas atsiuntė:

Morkūnas K., Cleveland\$1.00
Cijunskas J., Cleveland 2.00
Stulgis P., Chicago 1.00
Prašys Pr., Cleveland 2.00
Jasiukaitis J., Cicero 5.00
Montvila J., Brooklyn 2.00
Andriuskevičius K., Montreal 4.50
Vytautas Bakūnas, Cleveland 2.00

Aukotojams tariame nuoširdų...

Brangios čiuurlionietės

MARIJOS MARCINKEVIČIENĖS

tėveliui Tėvynėje mirus, kartu liūdi ir giliai užjaučia

L. T. M. Ansamblis

ČIUURLIONIS

Švedijos sosto įpėdinis princas Carl Gustav mokosi eiti atsakingas pareigas, per gatvę praleisdamas savo mokyklos draugus.

Argentinoje, kaip ir visoje Pietų Amerikoje, kur vargo nemaža, komunistai dar vis randa gerą dirvą savo veiklai. Nuotraukoj anti-komunistų muštinės su komunistais Buenos Aires mieste.